

GRONINGEN SEAPORTS

Ons kenmerk: 2015.02965
Onderwerp: Agenda AB vergadering d.d.
2 juli 2015

Aan de leden en plaatsvervangend leden
van het Algemeen Bestuur van
Groningen Seaports

Delfzijl, 9 juni 2015

Geachte leden,

Namens de voorzitter nodig ik u hierbij uit voor het bijwonen van een vergadering van het Algemeen Bestuur van GR Havenschap Groningen Seaports, die zal worden gehouden op **donderdag 2 juli a.s. van 9.00 – 9.30 uur** bij Groningen Seaports aan de Handelskade Oost 1 te Delfzijl.

De agenda voor deze vergadering luidt als volgt:

1. **Opening**
2. **Aanwijzing voorzitter**
 - a. Brief provincie Groningen inzake aanwijzing AB-leden en voordracht voorzitter (bijlage) Notitie 2015.02961 is bijgevoegd. (ter vaststelling)
3. **Mededelingen en inkomende/uitgaande stukken**
 - a. Vergaderschema GR GSP 2015 van 1 mei
 - b. Aandeelhoudersstrategie
 - c. Secretariaat GR
4. **Verslag van de vergadering van 19 december 2014**

Verslag 2015.02962 en de actiepuntenlijst is bijgevoegd.
5. **Zaken betreffende de GR Havenschap Groningen Seaports**
 - a. Programmaverantwoording en jaarstukken 2014 (ter vaststelling)
Notitie 2015.02963 is bijgevoegd.
 - b. Programmabegroting 2016 GR Havenschap Groningen Seaports (ter vaststelling)
Notitie 2015.02964 is bijgevoegd.
6. **Rondvraag**
7. **Sluiting**

Met vriendelijke groet,

GRONINGEN SEAPORTS

H. Doeven
secretaris a.i.

Port Authority Delfzijl/Eemshaven

Handelskade Oost 1 • P.O. Box 20004 • 9930 PA Delfzijl • The Netherlands

Portnumber: 1001

phone +31 (0)596 64 04 00 • fax +31 (0)596 63 04 64 • info@groningen-seaports.com • www.groningen-seaports.com

ABN-AMRO Bank 57.16.20.604 • IBAN: NL 10 ABNA 0571.6206.04 • BIC: ABNANL2A

Rabobank 30.63.73.025 • IBAN: NL 85 RABO 0306.3730.25 • BIC: RABONL2U • V.A.T. nr. NL 85 28 93 048 B 01 • KvK nr. 58141057

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 2 juli 2015

Nummer: 2015.02961

Agendapunt: 2

Voor akkoord

Datum

Paraaf

Secretaris a.i.: H. Doeven

9 juni 2015

Onderwerp: Aanwijzing voorzitter

Inleiding

In verband met de verkiezingen van Provinciale Staten is een nieuw college van GS benoemd. Daarmee ontstaat wijziging van de provinciale vertegenwoordiging in het AB en het DB van de GR en zal een nieuwe voorzitter moeten worden aangewezen.

Aanwijzing leden Gedeputeerde Staten

Provinciale Staten van Groningen hebben op 29 april 2015 leden van het college van GS aangewezen als (plaatsvervangend) lid van het AB van Groningen Seaports en de heer P.H.R. Brouns uit het college van GS wordt voorgedragen als voorzitter van het AB van het Havenschap Groningen Seaports. (bijlage)

Voorstel:

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd de heer P.H.R. Brouns aan te wijzen als voorzitter van het Algemeen Bestuur van het Havenschap Groningen Seaports

Voorwaarden:

Financieel: --

Mandaat: AB

Bijlage: Voordracht Provinciale Staten Groningen

provincie
groningen

e-mail: statengriffie@provinciegroningen.nl

website: www.provinciegroningen.nl

bezoekadres: Martinikerkhof 12
9712 JG Groningen

postadres: postbus 610
9700 AP Groningen

tel. secretariaat: 050 316 44 58

fax: 050 316 40 21

Aan het dagelijks bestuur van het
Havenschap Groningen Seaports
Postbus 20004
9930 PA DELFZIJL

Datum : 29 april 2015
Zaaknummer : 569522
Behandeld door : Veen G. van der
Telefoonnummer : (050) 3164226
Antwoord op :
Onderwerp : Aanwijzing statenleden/gedeputeerden in AB Havenschap
Groningen Seaports + voordracht voorzitter AB

Geacht bestuur,

Hierbij deel ik u mee dat Provinciale Staten van Groningen in hun vergadering van 29 april uit hun midden de volgende statenleden hebben aangewezen als (plaatsvervangend) lid van uw Algemeen Bestuur:

Aangewezen als lid:
J. Wolters en G.J. Steenbergen

Aangewezen als plaatsvervangend lid:
mw. B. Kruize

Tevens hebben Provinciale Staten de volgende leden van het college van Gedeputeerde Staten aangewezen als (plaatsvervangend) lid van uw Algemeen Bestuur:

Aangewezen als lid:
P.H.R. Brouns en E. Eikenaar

Aangewezen als plaatsvervangend lid:
mw. F.Q. Gräper-van Koolwijk

Voorts dragen Provinciale Staten de heer P.H.R. Brouns uit het college van Gedeputeerde Staten voor als voorzitter van het Algemeen Bestuur van het Havenschap Groningen Seaports.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De voorzitter van Provinciale Staten:

M.J. van den Berg

PROVINCIALE STATEN

Verslag openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van de Groningen Seaports, gehouden op 19-12-2014 van 09.00 uur tot 10.00 uur op het kantoor van Groningen Seaports, Handelskade Oost 1, te Delfzijl.

Aanwezige leden:

Provincie Groningen : M. Boumans (voorzitter), H. Staghouwer, R. Visser, J. Wolters;
Gemeente Delfzijl : J.H. Menninga, J.A. Ronde, C. Buffinga, L. Sparreboom;
Gemeente Eemshaven : H.K. Bouman, P. op 't Holt, H.G.A. Sienot, A. Spijk-van de Pol;

Voorts aanwezig:

RvC GSP NV : H. Roose;
Directie GSP NV : H.D. Post;
GR GSP : H. Doeven, secretaris a.i.;
Verslagbureau Groningen : Th. Poggemeier.

1. Opening

Dhr. **Boumans** heet de aanwezigen van harte welkom. In het bijzonder betreft dit welkom dhr. Roose, optredend namens de Raad van Commissarissen, dhr. Doeven, interim-secretaris van de GR en dhr. Wolters als vervanger van het voormalige lid, dhr. Swagerman. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen en inkomende/uitgaande stukken

Getekende stukken

a. Overzicht getekende stukken door voorzitter per 19 december 2014

Ingekomen stukken

b. Ingekomen Brief provincie Groningen inzake voordracht de heer J. Wolters (bijlage)

Mededelingen

- c. Toezicht Begroting GR 2015 ministerie van BZK
- d. Opdrachtbevestiging Ernst & Young
- e. Vervanging van papieren documenten
- f. Vergaderschema GR GSP 2015

Dhr. **Doeven** meldt dat de brief van het ministerie van BZK over de begroting van de GR ondermeer is gericht op het weerstandsvermogen van de GR. De vragen betreffen voorts de rentelast die in het verleden door de GR aan de participanten werd betaald en die een negatief resultaat voor de GR veroorzaken. Volgend jaar zal dit op enige wijze worden verwerkt in de jaarrekening.

Aan Ernst&Young Accountants wordt de opdracht verstrekt om ook dit jaar de controle op de financiële gang van zaken uit te voeren. De voorzitter van het DB heeft mandaat om de opdracht te ondertekenen.

Het besluit om digitaal te archiveren is met terugwerkende kracht tot 01-09-2014 door het DB genomen.

Het vergaderschema is een concept. Eventuele opmerkingen kunnen naar het secretariaat worden gestuurd. In het DB is voorgesteld om de vergaderingen van zowel het DB als het AB voortaan op de woensdagen te houden.

Dhr. **Boumans** constateert dat geen opmerkingen worden gemaakt en dat het voorgaande voor kennisgeving wordt aangenomen.

3. Verslag van de vergadering van 4 juli 2014

Verslag (2014.09313) is bijgevoegd.

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Dhr. **Boumans** merkt naar aanleiding van het verslag op dat vanuit de directie nog een onderbouwing zal worden gepresenteerd van de dienstverleningsovereenkomst die in het DB in het voorjaar zal worden besproken.

Dhr. **Post** bevestigt dit. Deze staat ook richting RvC gepland in het eerste kwartaal van 2015.

Dhr. **Doeven** merkt op dat het verslag gewag maakt van een aantal verzoeken aan de directie.

Een en ander wordt in de planning opgenomen en er zal een actielijst worden opgesteld.

4. Zaken betreffende GR Havenschap Groningen Seaports

a. Stand van zaken lange termijn financiering (ter kennisname)

Notitie 2014.09305 is bijgevoegd.

b. Uitstel financiering 1 januari 2015 naar 3 juli 2015 (ter besluitvorming)

Notitie 2014.09306 is bijgevoegd.

Dhr. **Post** meldt dat een aanvullend stuk is verzonden naar aanleiding van de informele informatie-bijeenkomst van het AB. Bij de verzelfstandiging is voorspeld dat in 2033 volledige financiële zelfstandigheid zou worden bereikt. De vraag is gesteld wat het verschil is als vanuit de huidige financiering, inclusief de herstart van Aldel en ontwikkelingen rond De Blauwe Reiger, wordt geredeneerd en het jaar 2033 zou worden gehandhaafd. De opdracht aan de directie is echter om zo snel mogelijk tot financiële zelfstandigheid te komen. Dat betekent dat als de zaken goed gaan, eerder schulden kunnen worden afgelost en eerder financiële zelfstandigheid wordt bereikt. De informele vergadering vond het nuttig om inzage te krijgen in de rekensommen. Deze zijn in de aanvullende notitie opgenomen.

Dhr. **Boumans** bevestigt dat twee aanvullende notities zijn binnengekomen, namelijk de notitie van 27 november 2014 en de notitie van 18 december 2014 en vraagt de vergadering om commentaar.

Dhr. **Sienot** merkt op dat op basis van de stukken de conclusie getrokken kan worden dat de bij de verzelfstandiging gewenste financiering niet lukt. Nu gaat het erom of een borgstelling van 80% plus een eventuele aanvulling is gewenst of een borgstelling van 100%. Als gekozen wordt voor 80% plus een aanvulling dienen er aanvullende zekerheden gegeven te worden en dit heeft nadelen. Bij de verzelfstandiging echter is een borgstelling van 100% niet de bedoeling geweest. Als een keuze moet worden gemaakt, dient er een helder beeld te worden gegeven wat precies de gevolgen zijn en wat in de toekomst moet gebeuren met de liquide middelen die vrij zullen komen. Worden deze aangewend voor toekomstige investeringen of voor aflossing van leningen? Als hierover een helder beeld wordt gegeven, kan pas een gefundeerde keuze worden gemaakt.

Dhr. **Wolters** merkt op dat dit één van de onderwerpen betreft die aan de Staten voorgelegd zullen worden. De vraag is ook waar de financiering vandaan komt. Zou dit afkomstig kunnen zijn van de provincie of van een der andere partijen? Het zou goed zijn om hierover na te denken, want dat heeft voordelen. Indertijd heeft zijn partij in de Staten terughoudend gereageerd toen het ging om de verzelfstandiging. Eén van de argumenten daarvoor was dat het eenvoudiger was om financiering te krijgen, maar dat blijkt nu niet op te gaan. In de Staten zal zeker verder worden gesproken over wat de optimale oplossing is en daarbij zal mogelijk ook provinciale financiering aan bod komen.

Dhr. **Visser** is het met voorgaande spreker eens als het gaat om de onderliggende kritische vragen. Wat is nu de meerwaarde van de overheids-NV gerelateerd aan deze situatie? Het zou goed zijn om hierop een helder antwoord te krijgen, omdat dit in de Staten klip en klaar zal moeten worden aangegeven. Indertijd leefde vrij breed scepsis tegenover de nieuwe gecompliceerde bestuurlijk-juridische situatie die bij de verzelfstandiging zou ontstaan. Kan toegelicht worden wat nu de meerwaarde is van de gekozen constructie en hoe zich dit verhoudt tot een eventuele provinciale financiële bijdrage? Dat biedt verder de mogelijkheid om met elkaar nog eens goed van gedachten te kunnen wisselen en dat zal enige tijd vergen.

Dhr. **Meninga** spreekt zijn dank uit voor de uitgebreide informatie in het voortraject voor de gemeente Delfzijl. In dat verhaal is duidelijk wat de richtlijn voor de toekomst zou moeten zijn: een 100% borging van de NV door de GR. Vervolgens dient hierbij een aantal zaken te worden betrokken en de raad van Delfzijl is van mening dat in een notitie ook heel nadrukkelijk een aandeelhoudersstrategie moet worden geformuleerd, waarbij de vraag aan de orde is of een volledige afbouw van de borgstelling verstandig is. Bovendien moet worden nagegaan of het financiële voordeel bij

bepaalde varianten ten goede kan komen aan regionale investeringen, bijvoorbeeld aan een buizenzone.

Een laatste punt dat aan de orde moet komen is in hoeverre de deelnemers mede kunnen profiteren, zodat ook wordt voldaan aan een stuk maatschappelijke verantwoordelijkheid. Interessant voor Delfzijl is in hoeverre het eigenlijk wel verstandig is om de financiering door 'bevriende vrienden', dat wil zeggen de provincie, te laten verstrekken. Ook dit zou in de op te stellen notitie aan de orde moeten komen. Vervolgens is de vraag aan de orde hoe de uitgave van € 2 miljoen voor de borgstelling zich kan ontwikkelen tot een voordeel.

Dhr. **Boumans** merkt in aanvulling op de opmerkingen van de provinciale afgevaardigden op dat het bestaande financieringsmodel, inclusief risicoanalyse, afgezet tegen hetgeen wordt voorgesteld, wordt gemist, zodat het voorstel niet kan worden vergeleken met de huidige situatie. Dat is ook voor de terugkoppeling naar de politieke gremia van belang.

Ter voorkoming van de vraag waarom de aandelen niet gewoon kunnen worden verkocht als oplossing van het financieringsprobleem, formuleert dhr. Boumans enkele vragen:

- welke mate van borgstelling zou vanuit de financieringsproblematiek overeind moeten worden gehouden?
- kunnen de bestaande erfpachtcontracten verpand worden, bijvoorbeeld aan financiers, zoals pensioenfondsen?
- kan de Europese Investeringsbank (EIB) hierin iets betekenen? Liggen hier kansen voor een zeehaven van nationale betekenis?
- er leven bij de provincie zorgen over de haalbaarheid van de termijn van besluitvorming tot 1 juli 2015. Beter is het om een zorgvuldig traject te volgen en een haalbare planning te volgen tot 01-01-2016, zonder verder uitstel;
- het bedrijfsplan is gebaseerd op de aanname dat sprake is van een borgstelling van 100%.

Als uiteindelijk besloten wordt tot een andere borgstelling, klopt het bedrijfsplan niet. Hiervoor zal een pragmatische oplossing moeten worden gevonden per 01-01-2015.

Dhr. **Sienot** vraagt of voor 2015, als de besluitvorming met een jaar wordt uitgesteld, niet een borgstelling van 100% gaat gelden, zoals bij de huidige financiering met kasgeldleningen.

Dhr. **Boumans** denkt dat dit het geval is en geeft het woord aan de directeur.

Dhr. **Post** merkt op dat uit een consultatie van de banken (bijvoorbeeld de BNG) gebleken is dat als een borgstelling van 80% geldt, de banken *niet* willen financieren. Dit laatste kan op twee manieren worden voorkomen, namelijk door een borgstelling van 100% of door de verstrekking vanuit de GR van additionele zekerheden aan de NV. Dit laatste via overdracht van langjarige erfpachtcontracten aan de NV, zodat deze richting de banken kunnen worden verpand, of via overdracht van grond. Dit laatste wordt als ongewenst gezien, daar één der uitgangspunten bij de overgang van de GR naar de NV was dat grondeigendom nooit (via een faillissement van de NV) in particuliere handen zou mogen komen, maar in handen moet blijven van de aandeelhouder. In theorie kunnen er dus een paar grote erfpachtcontracten worden overgedragen aan de NV of er gaat een borgstelling van 100% gelden.

Waarom is indertijd voor een borgstelling van 80% gekozen? De vraag was of mogelijk sprake zou kunnen zijn van staatsteun. Op advies van Trip Advocaten nadrukkelijk gekozen voor 80%. Intussen is extra onderzoek verricht via bureau AKD of dit een item van belang is, want Zeeland Seaports werkt bijvoorbeeld met een borgstelling van 100%. Er is zowel nationaal als Europees naar gekeken en uit de adviezen kan worden geconcludeerd dat vanuit het oogpunt van eventuele staatsteun er geen juridische beletselen zijn om een borgstelling van 100% te hanteren.

Wat is het effect op het bedrijfsplan 2015 als de lange termijn financiering niet in juli 2015 geregeld is, maar pas in 01-01-2016? Het betekent dat in 2015 gewerkt moet worden op basis van kasgeldleningen. Zonder de pretentie te hebben te kunnen voorspellen hoe de rente zich zal ontwikkelen, valt de stelling te verdedigen dat de kasgeldfinanciering in de huidige situatie goed is voor het Businessplan van 2015, omdat het kasgeld momenteel goedkoop is. Voor 2015 is het Businessplan voorzichtig doorgerekend en mogelijk brengt deze wijze van financieren minder rentekosten ter hoogte van € 1,5 miljoen tot € 2 miljoen met zich.

Voor 2015 geldt dan wel het uitgangspunt van een borgstelling van 100% door de GR, want anders kan dat kasgeld niet worden geleend. Het feit dat de dagrente nu laag is, impliceert dat eventuele afspraken voor de rente op lange termijn relatief lage kosten met zich brengen, maar door instabiliteit in de wereld kan dat aan het einde van 2015 weer geheel anders zijn, waardoor de dan afgesloten lange termijn financiering veel duurder kan uitpakken.

Samengevat: voor 2015 is er geen negatief effect, maar voor daarna is sprake van een risico.

Hoe moet worden gefinancierd? De vraag is bij gedeputeerde Moorlag neergelegd of het een optie is om de financiering door de provincie te laten verrichten. Essentieel is dat de provincie

dit zou moeten doen middels een marktconform tarief om de discussie over staatsteun te vermijden. Afgesproken is dat er een projectteam wordt gevormd dat gaat onderzoeken of dit een begaanbare weg is. De financiering door de provincie wordt als optie, zolang de provincie die niet heeft verworpen, bij de verdere besluitvorming betrokken, hoewel er ook een vraagteken bij gezet kan worden, zoals uit de woorden van dhr. Menninga valt op te maken. Hierop zal later worden ingegaan. De provincie is dus in beeld.

Dhr. Visser vroeg zich af of we weer terug zijn bij af, maar nu is er wel een NV en één van de hoofdredenen om tot de vorming van een NV over te gaan was risicoverlaging voor de aandeelhouder. Het beruchte voorbeeld tijdens het voortraject was steeds 'de grote ramp van € 1 miljard'. Die ramp blijft nu in de NV hangen, terwijl deze in de oude situatie één op één opgevangen zou moeten worden door de participanten. Daarnaast speelden ook andere redenen een rol met als achtergrond de 'governance' waarbij het gaat over hoe je een partij die sterk op de markt is georiënteerd, aanstuurt als eigenaren, zijnde overheden. Nu blijkt dat de aanneming over de financiering in de markt niet blijkt te werken. Het heeft weinig zin om terug te keren naar die basisdiscussie. Financiering door de provincie is overigens, als eerder betoogd, wel in beeld.

Dhr. **Visser** merkt op dat hij zijn vraag stelde omdat straks een verandering zal optreden in de samenstelling van de Staten. Dan is het goed om deze vraagstukken scherp te blijven definiëren, want dergelijke vragen zullen altijd boven komen. Het gaat om een duidelijk advies in de richting van het bestuur, omdat de problematiek een technisch en tegelijkertijd praktisch niveau kent.

Dhr. **Boumans** denkt dat ervan uitgegaan moet worden dat het hele traject tot de besluitvorming een heel jaar gaat kosten. Eerst komen de Statenverkiezingen, daarna volgen de collegeonderhandelingen en dan moet iedereen zich inlezen en dan is er zomaar drie maanden voorbij, terwijl dan net een belangrijk besluit zou moeten worden genomen. Nieuwe Statenleden zullen dit al gauw als problematisch ervaren.

Dhr. **Bouman** constateert dat hier sprake is van twee entiteiten. Enerzijds de drie participanten die allen hun eigen identiteit en cyclus hebben qua verkiezingen en anderzijds de aandeelhouder/GR. Eén der participanten zal mogelijk een verandering ondergaan, maar formeel is men hier als GR bijeen en moet men een keuze maken inzake de koers van dit bedrijf, als ondersteuning van de aandeelhouder. Weliswaar is begrijpelijk dat gezegd wordt dat een zorgvuldig proces moet worden doorlopen, maar dat dient niet opgehangen te worden aan Statenverkiezingen die dan plaatsvinden. De zorgvuldigheid van het proces is belangrijker dan het feit dat er Statenverkiezingen zijn. De continuïteit van bestuur geldt immers in elke vorm die zich voordoet.

Een ander punt is het volgende. Dhr. Post heeft aangegeven dat een team gevormd is om de provincie als financier neer te zetten. Hij zal ongetwijfeld nog terugkomen op de woorden van dhr. Menninga, maar er zal rekening mee moeten worden gehouden dat er drie participanten zijn en dat individuele participanten er ook nog wel iets over zouden kunnen vinden. De theoretische mogelijkheid van financiering door de provincie is iets anders dan een gezamenlijke keuze van de drie participanten.

Dhr. **Staghower** merkt op dat volgens hem sprake is van een enigszins verkeerde interpretatie. Gerefereerd werd aan de Statenverkiezingen en aan een eventuele informatieachterstand van een deel van een volgend College, maar ten aanzien van de financiering is nog helemaal geen uitspraak gedaan. Er is slechts sprake van een onderzoek.

Dhr. **Boumans** vult aan dat GSP niet per se op plaats één staat als het gaat om een lijst op het provinciehuis met organisaties die gefinancierd zouden moeten worden. Mogelijk stelt dat de gemeente Delfzijl gerust.

Dhr. **Menninga** neemt aan dat het DB straks wel met een unaniem voorstel komt.

Dhr. **Boumans** antwoordt dat dhr. Menninga als geen ander moet weten dat het soms goed is om juist niet met een gedeeld standpunt te komen en geeft het woord terug aan dhr. Post.

Dhr. **Post** vervolgt en acht het een goede tip van dhr. Visser om in het uiteindelijke stuk terug te grijpen op de historie. Voor nieuwelingen zal dat handig zijn.

Dhr. Menninga heeft verklaard dat Delfzijl koerst op een borgstelling van 100%. De RvC heeft dit ook al geconstateerd, maar het is niet zozeer aan de RvC, maar aan het AB om hierover te beslissen. De vraag die in het informele overleg naar voren kwam luidde: wat moet nu de aandeelhoudersstrategie zijn? Tot nu toe is die strategie klip en klaar, namelijk: niets van de winst wordt aan het bedrijf onttrokken. Evenmin wordt daarvan infrastructuur buiten de beheersgebieden van de havens mee gefinancierd. De winst wordt gebruikt voor schuldsanering om ervoor te zorgen dat GSP zo snel mogelijk op eigen benen staat. Dit is de aandeelhoudersstrategie, zoals verwoord in de verzelfstandigingsdocumentatie. Als het AB deze strategie wil veranderen, is dat een onderwerp waar de directeur van de NV weliswaar niet over gaat, maar hij zou graag zien dat wordt vastgehouden aan het basisidee achter de verzelfstandiging.

Dhr. **Roose** plaatst vanuit de RvC de nuancering dat het streven naar een heel snelle aflossing zou kunnen betekenen dat het tafelzilver (i.c. de grond) verkocht zou moeten worden, hetgeen een bedreigende impact heeft op het verdienmodel in de toekomst. Het is niet per se in het belang van de aandeelhouder dat GSP heel snel aflost. Wel in dat belang is dat GSP gefinancierd blijft. De snelheid van aflossing moet in verhouding staan tot het verdienmodel waarin zo veel mogelijk grond wordt verpacht in plaats van verkocht. Dat is in de huidige markt overigens niet eenvoudig, want de financiële lasten voortvloeiend uit pacht zijn vaak hoger dan de rentelasten bij koop.

Dhr. **Sienot** merkt op dat hierover in Eemsmond uitgebreid is gesproken, alsmede over de kwestie van de borgstelling van 80% versus 100%. Eemsmond neigt naar een borgstelling van 100%, afhankelijk van de invulling van de verdere plannen. Eén der onderdelen is inderdaad of de strategie gehandhaafd moet blijven en wel zodanig dat alles wat aan liquiditeiten binnenkomt gebruikt wordt voor aflossing van schulden. Of wordt een andere strategie geformuleerd? Dat moet het komende half jaar helder worden en pas daarna kan een goede keuze gemaakt worden. De mogelijkheid van aanpassing van de aandeelhoudersstrategie moet zeker niet op voorhand worden uitgesloten.

Gerefereerd werd aan een projectgroep inzake de financiering door de provincie. Heel belangrijk is dat ook in die projectgroep gekeken wordt of het verstandig is dat een participant-aandeelhouder financiert. Er zullen vast wel voorbeelden voorhanden zijn. Behalve in de financiële gevolgen zou Eemsmond graag inzicht willen hebben in de voors en tegens van een dergelijke constructie.

Dhr. **Roose** gaat in op het percentage van de borgstelling. Dat percentage is één op één gerelateerd aan de vraag of wel of niet sprake is van staatssteun. Aangezien het antwoord op die vraag inmiddels helder is, is de vraag over het percentage feitelijk niet meer relevant. Het risico van de participanten in de GR bij een borgstelling van 100% is maximaal 100% *van de uitstaande financiering*. Daarmee wordt het bedrag zelf weer relevant en niet zozeer het percentage. Dat bedrag daalt nu ieder jaar. De vraag is alleen met welke snelheid. Aangezien de doelstelling bij de verzelfstandiging risicoreductie voor de participanten is, is de RvC van mening dat die vraag nu aan de orde is. Als in de vervolgdiscussie het percentage wordt losgelaten en gesproken wordt over het eigenlijke bedrag, wordt de discussie eenduidiger en eenvoudiger. Dan blijkt ook dat jaar op jaar risicoreductie plaatsvindt. Het gaat dan alleen nog om de snelheid daarvan. De discussie over staatssteun komt nog wel een keer terug, namelijk als de provincie zou worden uitgenodigd om een voorstel tot financiering te doen. Die financiering moet in ieder geval marktconform zijn. De provincie en de banken worden dan concurrerende aanbieders. Daarmee is de zuiverheid van de discussie gediend.

Dhr. **Post** vervolgt met de vraag of, als het beter gaat dan gedacht, de extra winst in regionale infrastructuur geïnvesteerd kan worden. Dat kan natuurlijk, maar de vraag is: waarin? Genoemd zijn de aanpassing van de zeesluizen en het doortrekken van de N33 naar Delfzijl, maar zo zijn er meer infrastructurele wensen. Ook dit behoort tot de discussie die dhr. Roose zojuist verwoordde.

Dhr. **Wolters** merkt op getriggert te worden door het verdienmodel. Het is weliswaar mooi om snel grond te verkopen vanwege het mooie resultaat, maar met erfpachtconstructies is de continuïteit veel hoger. Er wordt gewerkt aan het verdienmodel, maar wanneer is de strategie duidelijk?

Dhr. **Post** antwoordt de opdracht te hebben om in het eerste kwartaal van 2015 ervoor te zorgen dat die discussie met de RvC wordt gevoerd. Naast het financiële aspect is hieraan ook een marketingaspect verbonden. Er zijn zo drie grote ondernemingen aan te wijzen die de laatste jaren in de haven zijn gekomen, juist en alleen omdat ze de grond konden kopen. Het gaat om een balans tussen financiering aan de ene kant en rendement op langetermijn aan de andere kant en ook hoe aantrekkelijk de haven is voor ondernemers.

Kunnen deelnemers ook profiteren in de vorm van een dividenduitkering? Deze vraag van dhr. Menninga is impliciet eerder reeds beantwoord. De aandeelhouder van GSP NV bepaalt wat er met de winst gebeurt.

Dhr. **Menninga** antwoordt dat hij graag zou zien dat hieraan aandacht wordt besteed in de notitie die gaat komen.

Dhr. **Post** vervolgt met vragen door dhr. Boumans gesteld. De vergelijking met de huidige situatie, die voor de politieke gremia nodig is, zal in de notitie een plaats krijgen.

De mate van borgstelling is reeds besproken.

Kunnen bestaande erfpachtcontracten verpand worden? Het antwoord is: "ja, maar liever niet."

Kan de Europese Investeringsbank (EIB) een partner zijn in de uiteindelijke lange termijn financiering? Zeker kan dat, waarom niet?

De haalbaarheid van de termijn van besluitvorming tot 1 juli 2015. Is het beter om een zorgvuldig traject te volgen en een haalbare planning te volgen tot 01-01-2016? Dit is eerder een vraag aan de vergadering dan aan de directeur.

- Als uiteindelijk besloten wordt tot een andere borgstelling voor 2015 dan 100% of als de besluitvorming daarover wordt uitgesteld, klopt het bedrijfsplan niet. Toegelicht is reeds dat dit financieel tot een plus zal leiden. Op korte termijn is er dus geen probleem.

Dhr. **Roose** stelt dat hier tegenover het risico staat van de beschikbaarheid.

Dhr. **Boumans** meldt dat hij de indruk heeft dat de vergadering veel heeft kunnen zeggen en delen en dat de directeur/bestuurder goed heeft geluisterd en een en ander zal meenemen in het verder te volgen traject. Wat betreft de haalbaarheid van de termijn voor besluitvorming tot 1 juli 2015 merkt hij op dat het streven erop gericht moet zijn om die termijn te halen, maar het zou vervelend zijn als die datum niet wordt gehaald, want dan zou de termijn nogmaals verlengd moeten worden. Daarom zou hij liever zien dat besloten wordt om de besluitvorming dit jaar rond te krijgen.

Dhr. **Sienot** benadrukt dat het streven erop gericht moet zijn om op 1 juni 2015 precies te weten wat er gaat gebeuren. Dan kan de rest van het jaar worden gebruikt om de besluitvorming verder af te wikkelen welke dan definitief uitgesteld kan worden tot 1 januari 2016. Een uitstel voor de derde keer lijkt hem voor het imago van GSP niet verstandig.

Dhr. **Boumans** concludeert dat de voorbereiding zo snel mogelijk moet worden afgerond in het eerste kwartaal. Vervolgens kan de bespreking in het DB en het AB plaatsvinden, waarna de besluitvorming na de zomer zal plaatsvinden, zodat op 1 januari 2016 alles duidelijk zal zijn.

Aldus wordt besloten.

- c. Wijziging statuten en aanpassing verzelfstandigingsdocumentatie (ter kennisname)
Notitie 2014.09307 is bijgevoegd.

Dhr. **Post** meldt dat de notitie door de RvC is besproken en aangehouden. Besloten is deze notitie wel aan het AB toe te sturen, zodat ook het AB in deze discussie meedraait. Door de RvC is gevraagd om Loyens & Loeff per voorgestelde maatregel te laten aangeven welke invloed die maatregel heeft op het risicoprofiel van de NV. Dat betekent dat de bespreking hier tot hoofdlijnen beperkt kan worden. De notitie zal met alle aanvullingen in het AB terugkomen.

Dhr. **Boumans** merkt op dat de notitie ter kennisname is voorgelegd. Mogelijk kan de vergadering een gevoel over de notitie naar voren brengen.

Dhr. **Sienot** merkt in algemene zin op dat een veegactie uitgevoerd moet worden voor slechts die zaken waarvoor de veegactie is bedoeld. Het lijkt erop dat een aantal zaken hierbij zijn betrokken zonder dat de noodzaak daartoe aanwezig is. Dat is niet verstandig. Zo besluitvorming over de het mandaat voor hoeveelheid hectares in een volgende vergadering opgehelderd moet worden.

Dhr. **Wolters** stelt dat nu duidelijk is dat de GR toch nog voor 100% borg blijft staan en dat, zolang dat het geval is, de aarzeling bij hem groot is om de mandatering van het bestuur uit te breiden. Er is hier verder sprake van reparaties die logisch zijn, maar er zijn een paar principiële zaken waarmee hij niet zonder meer akkoord kan gaan. De achterban zal worden geraadpleegd. Het gaat hier om een uitbreiding van bevoegdheden waar hij weinig voor voelt.

Dhr. **Visser** vindt dat deze mogelijke wijziging in volledige samenhang moet worden gezien met de overige zaken die aan de orde zullen komen.

Dhr. **Menninga** ziet het volgende jaar de uitwerking van de notitie met belangstelling tegemoet.

Dhr. **Boumans** concludeert dat hier de crux de samenhang is met de lange termijn financiering en de risicobeheersing.

- d. Havenbeheersverordening Groningen Seaports (ter besluitvorming)
Notitie 2014.09308 is bijgevoegd.

Dhr. **Boumans** informeert dat het gaat om een technische actualisering van het reglement, met name om het automatische identificatiesysteem. Dat bevordert de veiligheid.

Dhr. **Sienot** vraagt of het automatische identificatiesysteem ook Russische schepen identificeert.

Dhr. **Post** bevestigt dat. Het systeem detecteert de identiteit van alle schepen.

Dhr. **Boumans** concludeert dat de Havenbeheersverordening Groningen Seaports is vastgesteld.

In verband met het volgende agendapunt verlaat dhr. Doeven de vergadering.

- e. Secretariaat Gemeenschappelijke Regeling Groningen Seaports (ter besluitvorming)
Notitie 2014.09321 is bijgevoegd.

Dhr. **Boumans** meldt dat dhr. Genee door bijzonder vervelende omstandigheden uitgevallen is en dat veroorzaakte een tijdelijk probleem om het secretariaat vervuld te krijgen.

Er is overigens de afspraak gemaakt om een aantal functies vanuit de governance-gedachte los van elkaar te koppelen. Dat laatste heeft geleid tot een profielschets en daarin heeft het DB met goede ondersteuning vanuit dit huis het voortouw genomen. De bedoeling is om dhr. Doeven tot 15 februari te benoemen in verband met de vervanging van dhr. Genee vanwege ziekte en per 16 februari 2015 een nieuwe secretaris te benoemen.

Dhr. **Menninga** vraagt of 15 februari haalbaar is. Verder is hij akkoord met het voorstel.

Dhr. **Wolters** acht 15 februari ambitieus en neemt aan dat het verder geen probleem is als de termijn met nog eens een maand wordt verlengd.

Mw. **Spijk** gaat akkoord met het voorstel.

Dhr. **Boumans** meldt dat 15 februari is gekozen, omdat voorzien is dat dit de dag is dat dhr. Genee weer zou gaan werken.

Dhr. **Post** informeert dat het goed gaat met dhr. Genee en dat hij de eerste volle week van januari weer aan de slag gaat. De datum van 15 februari 2015 heeft daar niets mee te maken, maar alleen met de snelheid waarmee zijn opvolging geregeld kan worden. De functie is uitgezet binnen de twee gemeenten en de provincie en dan zou 15 februari 2015 haalbaar moeten zijn.

Dhr. **Boumans** bevestigt dat de procedure is zoals geschetst door dhr. Post. Het streven is dat de benoeming voor 15 februari 2015 rond is. Voor het geval dat dit niet mocht lukken, vraagt dhr. Boumans enige clementie richting DB. In dat geval zal met dhr. Doeven worden afgesproken dat hij langer als waarnemer blijft functioneren. Aldus wordt besloten.

- f. Accountantscontrole en programma van eisen jaarrekening 2014
Notitie 2014.09793 is bijgevoegd

Dhr. **Boumans** concludeert dat conform het voorstel in de notitie is besloten.

5. **Rondvraag**

Er worden geen vragen gesteld.

6. **Sluiting**

De vergadering wordt gesloten om 10 uur.

Algemeen Bestuur van GR Groningen Seaports,

Actiepunten

Vergadering	Actiepunt	Wie	Gereed 2015
19-12-14	Onderbouwing dienstenvergoeding in DB/AB	Directeur	Q1
	Aandeelhoudersstrategie	Secretaris	Q1
	Herfinanciering GSP NV	Directeur	Q4
	Statutenwijziging verzelfstandiging (veegactie)	Directeur	Q2
	Invulling secretariaat	Voorzitter	Q1

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 2 juli 2015

Nummer: 2015.02963

Agendapunt: 5a

Voor akkoord

Datum

Paraaf

Secretaris a.i.: H. Doeven

8 juni 2015

Onderwerp: Programmaverantwoording en Jaarstukken 2014

Inleiding

Bijgevoegd is de door de accountant goedgekeurde programmaverantwoording 2014 van de GR GSP. Op grond van het Besluit en Verantwoording (BBV) zijn de paragrafen in de verantwoording opgenomen. Daarnaast heeft de accountant de "Uitkomsten controle en overige informatie 2014" toegevoegd.

Resultaat

Het resultaat over 2014 bedraagt negatief € 213.000,-. Voorgesteld wordt dit resultaat ten laste te brengen van de Algemene reserve. In de bevindingen bij de jaarrekening controle besteedt de accountant onder meer aandacht aan de financiering van de NV, de borgstelling, het derivatencontract, het onderzoek naar de toekomstige financiering en de dienstenvergoeding.

Voorstel:

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd de jaarrekening 2014 goed te keuren.

Voorwaarden:

Financieel: --

Mandaat: AB

Bijlage: Geen

GRONINGEN SEAPORTS

Programmaverantwoording en Jaarstukken 2014 GR Havenschap Groningen Seaports

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
JAARVERSLAG	
PROGRAMMAVERANTWOORDING	5
PARAGRAFEN	
A. Lokale heffingen	7
B. Weerstandsvermogen en risicomanagement	8
C. Onderhoud kapitaalgoederen	11
D. Financiering	12
E. Bedrijfsvoering	16
F. Verbonden partijen	17
JAARREKENING 2014	
Balans per 31 december 2014	19
Overzicht van baten en lasten over 2014	20
Algemene toelichting op de balans en overzicht van baten en lasten	21
Toelichting op de balans	24
Toelichting op het overzicht van baten en lasten	27
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	29
OVERIGE GEGEVENS	30
Gebeurtenissen na balansdatum	31
Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	32

INLEIDING

Voor u ligt de Programmaverantwoording 2014. De vaststelling van deze Programmaverantwoording is voorzien tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur in de vergadering van 2 juli 2015.

De programmaverantwoording is ingedeeld in twee delen:

- Jaarverslag (bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen)
- Jaarrekening 2014

Verzelfstandiging Groningen Seaports

Per 1 januari 2013 is Groningen Seaports verzelfstandigd en zijn de activiteiten ondergebracht in de NV Groningen Seaports. De gemeenschappelijke regeling (GR) treedt op als aanhouder van de NV en verstrekker van borgstellingen voor de financiering.

Borgstelling door de GR

In het kader van de verzelfstandiging per 1 januari 2013 is besloten dat de GR voor een lange termijn (2033) borg staat voor de financiering van de NV (€ 290 mln.) en derivaten. Op de lange termijn kan Groningen Seaports NV zelfstandig financiering afsluiten zodra de bancaire ratio's op orde zijn. De GR ontvangt hiervoor een zogenaamde safe-harbour premie zodat er geen sprake is van staatsteun.

Publieke taak

In de verzelfstandigingsovereenkomst zijn specifieke afspraken gemaakt voor de uitvoering van de publieke taak door Groningen Seaports NV. Jaarlijks betaalt de GR hiervoor een dienstenvergoeding aan Groningen Seaports NV.

JAARVERSLAG 2014

PROGRAMMAVERANTWOORDING

Als gevolg van de verzelfstandiging resteren er geen activiteiten in de GR Havenschap Groningen Seaports. Behoudens de taken als aandeelhouder, borgsteller en uitvoering publieke taak.

Daarom wordt 1 programma "Havenschap Groningen Seaports" geïdentificeerd.

Een onderverdeling in programma's met per programma de te realiseren doelstellingen en de hiervoor geraamde lasten en baten is bij de GR Havenschap Groningen Seaports niet relevant, daar bij GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake is van verschillende beleidsvelden waarvoor meetbare doelstellingen geformuleerd kunnen worden.

Tevens is geen overzicht van algemene dekkingsmiddelen en een uiteenzetting met betrekking tot het gebruik van het geraamde bedrag 'onvoorzien' opgenomen, omdat deze eveneens niet relevant en niet van toepassing zijn.

De Raambegroting 2014 is tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van 14 juni 2013 vastgesteld. Het begrote resultaat bedraagt -/- € 3.565.800. In de Programmabegroting 2014 is echter ten onrechte het verwachte resultaat van Groningen Seaports NV ter hoogte van -/- € 3.375.000 als resultaat deelneming opgenomen. Conform de verslaggevingsrichtlijnen BBV is dit niet toegestaan. Het werkelijke resultaat bedraagt -/- € 213.000. Het verschil in het resultaat wordt veroorzaakt doordat het resultaat deelneming van Groningen Seaports NV niet is opgenomen en doordat de accountantskosten van GR Groningen Seaports niet zijn begroot.

PARAGRAFEN

Op grond van het Besluit en Verantwoording (BBV) dient zowel in de begroting als in de programmaverantwoording een aantal afzonderlijke paragrafen te worden opgenomen. In deze programmaverantwoording zijn achtereenvolgens opgenomen de paragrafen:

- A. Lokale heffingen
- B. Weerstandsvermogen en risicomanagement
- C. Onderhoud kapitaalgoederen
- D. Financiering
- E. Bedrijfsvoering
- F. Verbonden partijen

A. LOKALE HEFFINGEN

GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van de publieke taken uitbesteed aan Groningen Seaports NV. Voor deze uitvoering van de publieke taken geldt het volgende:

Een van de taken van Groningen Seaports NV is gericht op vlot, veilig en efficiënt afhandelen van het scheepvaartverkeer en daardoor het waarborgen van de veiligheid in onze havens. Het Nautisch Service Centrum fungeert hiertoe zowel intern als extern als opdrachtnemer. Het NSC, in casu de Havenmeester, beschikt over een zelfstandige bevoegdheid om, indien de omstandigheden dat in termen van veiligheid vereisen, op korte termijn naar eigen inzicht en volgens zelf gestelde prioriteiten te handelen. De Havenmeester dient daarbij te handelen binnen de kaders zoals vastgelegd in de door het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports vastgestelde havenbeheersverordening.

In de 'Algemene voorwaarden Zee- en Binnenhavengeld Groningen Seaports NV 2014' en in het 'Reglement Kade- en Ligplaatsgeld Groningen Seaports NV 2014' en de daarbij behorende tarieven wordt nader toegelicht welke heffingen Groningen Seaports heft.

B. WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOMANAGEMENT

Inleiding

Voor de beoordeling van de vraag of GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over een adequaat weerstandsvermogen moet een relatie worden gelegd tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de daarmee af te dekken risico's.

Risico's bestaan voor de GR Havenschap Groningen Seaports uit:

1. Waardering van de 100%-deelnemingen Groningen Seaports NV; dit betreft het risico dat de marktwaarde van de deelneming onder de historische kostprijs komt te liggen. Hierbij gaat het met name om een impairmentrisico; dit betreft het risico dat de bedrijfswaarde van Groningen Seaports NV onder de boekwaarde van de materiele vaste activa van Groningen Seaports NV komt te liggen.
2. Waardering van de lening aan Groningen Seaports NV; dit betreft het risico dat de verstrekte lening ter hoogte van € 22.006.000 niet terug betaald kan worden door Groningen Seaports NV.
3. Borgstellingen voor Groningen Seaports NV; dit betreft:
 - a. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports NV ten behoeve van het aantrekken van vreemd vermogen, en
 - b. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports NV ten behoeve van het derivaat dat van de GR Havenschap Groningen Seaports is overgezet naar Groningen Seaports NV.

Uit het bovenstaande blijkt dat de risico's van de GR Havenschap Groningen Seaports nauw samenhangen met de risico's van Groningen Seaports NV. Het risicomanagementbeleid van de GR Havenschap Groningen Seaports wordt dan ook grotendeels bepaald door het risicomanagementbeleid van haar dochter Groningen Seaports NV. Hierna wordt kort uiteengezet wat het risicomanagementbeleid van Groningen Seaports NV is en waaraan er op het gebied van risicomanagement gewerkt is in 2014.

Risicomanagementbeleid Groningen Seaports NV

Het beleid dat Groningen Seaports NV voert ten aanzien van risicomanagement is vastgelegd in de interne nota weerstandsvermogen en risicomanagement.

In 2014 is verdere invulling gegeven aan de borging van het proces van risicomanagement in de organisatie. Hierbij zal nog intensiever de koppeling worden gelegd met de interne controle. Doel van deze aanscherping van het beleid is te komen tot een effectievere maar ook efficiëntere aanpak van het risicomanagement en interne controle.

Risicomanagement bestaat uit een aantal bouwstenen, waaronder risicobewustzijn, risico-inventarisatie, risicobeheersing en –financiering en risicomonitoring. Deze bouwstenen en de rapportage daarover is opgenomen in de planning & control cyclus.

Het belangrijkste doel dat Groningen Seaports NV wil bereiken is:

Continu actueel inzicht verkrijgen in de risico's die we lopen bij het behalen van onze ambitieuze doelstellingen en het uitvoeren van onze processen en met dit inzicht de risico's zodanig beheersen en beheren dat uitvoering van onze processen en de realisatie van onze doelen niet in gevaar komt.

Onderdeel van het risicomanagement is de verslaglegging over de risico's en in welke mate deze beheerst worden. Periodiek wordt verantwoording afgelegd aan de directie en het MT over belangrijke project- en procesrisico's en de beheersing daarvan in de vorm van een auditrapportage.

Daarnaast vindt jaarlijks een controle plaats door de extern accountant gericht op de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing. De accountant rapporteert hier jaarlijks over aan de directie en het MT.

Voor een deel van de geïdentificeerde risico's zijn niet of nauwelijks beheersmaatregelen van toepassing. Het gaat hierbij voornamelijk om concernrisico's. Om te vertalen in hoeverre Groningen Seaports NV in staat is om de financiële gevolgen bij het voordoen van deze risico's op te vangen wordt periodiek een vertaling gemaakt naar het eigen vermogen van Groningen Seaports NV.

Uitkomsten inventarisatie concernrisico's

In 2013 is een actualisatie uitgevoerd van de risico's die als ze zich voordoen direct impact op het eigen vermogen kunnen hebben.

Het soort risico's dat meegenomen wordt in de risico-inventarisatie voldoen aan de volgende criteria:

- Voor de risico's zijn geen voorzieningen gevormd;
- De risico's kunnen van materiële betekenis zijn;
- De risico's zijn moeilijk operationeel te beheersen (risico ligt niet binnen beïnvloedingssfeer, beheersing is te kostbaar);
- De risico's zijn verzekerd of op te vangen binnen het budget in het jaar dat het risico zich voordoet.

Uit de risico-inventarisatie in 2013 zijn de volgende 11 risico's als belangrijkste aangemerkt.

#	Risico
1	Renterisico → In enig jaar zal de rente op het aantrekken van vreemd vermogen nominaal 1% op jaarbasis hoger zijn dan de 4% waarmee in de begroting rekening wordt gehouden.

2	Deel klantenportefeuille gaat failliet → Wegens slechte marktomstandigheden gaat 2% van de klantenportefeuille failliet.
3	Falen Schermdam als gevolg van storm → Als gevolg van een maatgevende storm bezwijkt de Schermdam en is er schade aan andere infrastructuur.
4	Extreme weersomstandigheden → Zware najaarsstorm en een hoge waterstand beschadigen de infrastructuur en dijken van GSP.
5	Onverwacht vervuilde grond → 10 hectare van de grond van GSP blijkt vervuild en moet gereinigd worden.
6	Ernstig milieu-incident → Ernstig milieu-incident bij onderneming in ons beheersgebied. GSP draait op voor opruimings- en saneringskosten.
7	Verontreinigde baggerspecie → Verontreinigde baggerspecie aangetroffen.
8	Aanvaring van een schip met de kade → Aanvaring van een schip van een kade. Schade is niet te verhalen.
9	Stortvergunning Eems wordt ingetrokken → Als gevolg van bezwaren van NGO's tegen de stortvergunning voor baggerspecie in de Eems kan GSP geen baggerspecie in de Eems storten.
10	Stremming haven door verkeerde aanwijzing verkeersleiding GSP → Door verkeerde aanwijzing van de verkeersleiding van GSP botsen twee schepen tegen elkaar.
11	Verzakking kade → Door een rekenfout of constructiefout verzakt een bestaande kade.

Doorrekening van deze risicoscenario's laat zien dat er een weerstandsbuffer bij Groningen Seaports NV benodigd is van € 26,3 mln.

Gezien de aard van de risico's is een tweejaarlijkse update van de risico's toereikend. In 2015 zal een nieuwe inventarisatie van de risico's plaatsvinden.

Weerstandscapaciteit:

Ultimo 2014 bestaat de weerstandscapaciteit van de GR Havenschap Groningen Seaports uit: algemene reserve € 219.685.000.

De weerstandscapaciteit is minimaal gelijk aan de waardering van de deelneming Groningen Seaports NV. Dit is voldoende om een eventuele afwaardering van de deelneming te kunnen afdekken.

C. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van het onderhoud kapitaalgoederen uitbesteed aan Groningen Seaports NV. Het gaat hierbij om het onderhoud van wegen, infrastructuur, riolering, water, groen en gebouwen.

D. FINANCIERING

Algemeen

De activa kant van de balans van de GR Havenschap Groningen Seaports bestaat grotendeels uit een kapitaalverstrekking aan Groningen Seaports NV en uit een verstrekte lening uit hoofde van de inbreng per 1 januari 2013 aan Groningen Seaports NV. Dit wordt hoofdzakelijk gefinancierd door middel van eigen vermogen. Er is geen financiering met vreemd vermogen voorzien. Wel speelt bij financiering het afgeven van garanties een rol. In de verzelfstandigingsovereenkomst is afgesproken dat de financiering en derivaten worden overgedragen aan Groningen Seaports NV. Deze portefeuille kan niet geherfinancierd worden zonder dat garanties worden afgegeven. In een borgstelling- en dienstverleningsovereenkomst hebben de GR en NV de afspraken hieromtrent vastgelegd. De borgstellingsovereenkomst vormt de basis voor de borgstelling vanuit de GR ten behoeve van Groningen Seaports NV. Middels deze overeenkomst wordt de NV gereed gemaakt voor een zelfstandige financiering en is vastgelegd hoe de garanties van de GR kunnen worden afgebouwd en op den duur geheel kunnen vervallen. De afbouw en einddatum hiervan zijn vastgelegd in de borgstellingsovereenkomst.

Borgstellingsovereenkomst:

Op 14 juni 2013 is de borgstellingsovereenkomst getekend en daarin is de borging van de financiering tussen de GR en NV geregeld. In de borgstellingsovereenkomst is 80% van de financiering geborgd door de gemeenschappelijke regeling. In eerste instantie is uitgegaan van 100% geborgde financiering, maar ter voorkoming van staatsteundiscussies is het noodzakelijk om 20% van de financiering ongeborgd uit de markt te halen.

Jaarlijkse rapportage:

Groningen Seaports NV zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt, aan de GR Havenschap Groningen Seaports NV inzicht geven in:

1. De omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgstochtenplafond;
2. De aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die hergefinancierd moeten worden; en
3. De omvang van de geldleningen waarvoor door de GR borgtochten heeft afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR geen borgtochten heeft afgegeven;
4. De aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports NV aan derden zijn verstrekt.

In de borgstellingsovereenkomst is overeengekomen dat de bestaande leningen (economisch) vanaf 1 januari 2013 voor rekening en risico van Groningen Seaports NV komen. Ultimo 31 december 2014 is de juridisch contractoverneming van de kasgeldleningen nog niet gerealiseerd. Het Algemeen Bestuur heeft op 19 december 2014 besloten hiervoor tot uiterlijk 1 januari 2016 de tijd te nemen.

Financiering boekjaar 2014

In het boekjaar 2014 zijn de kasgeldleningen aangetrokken door de GR Havenschap Groningen Seaports op basis van artikel 33 lid 1 van de Gemeenschappelijke Regeling:

33.1 Indien en voor zover de GR niet in staat is om haar (opeisbare) verplichtingen (waaronder begrepen verplichtingen strekkende tot gehele of gedeeltelijke aflossing van hoofdsommen, betaling van rente en/of kosten en/of afwikkeling van posities) jegens de bancaire financiers van de GR, waaronder begrepen wederpartijen in het kader van derivatentransacties, tijdig en adequaat na te komen, zijn de gemeenten en de provincie onvoorwaardelijk en onherroepelijk verplicht om de GR, in een verdeling met overeenkomstige toepassing van artikel 32, binnen tien (10) kalenderdagen na een daartoe strekkend verzoek, afkomstig van de GR, van voldoende gelden te voorzien om de GR in staat te stellen aan vorenbedoelde verplichtingen te voldoen.

In 2014 zijn de volgende kasgeldleningen aangetrokken:

Ingangsdatum	Einddatum	Tegenpartij	Hoofdsom	Rente Kasgeldlening	Euribor	Op- of afslag kasgeldlening
8-10-13	14-01-14	Bank Nederlandse Gemeenten	50.000.000	0,300%	0,225%	0,075%
14-10-13	10-01-14	Bank Nederlandse Gemeenten	50.000.000	0,300%	0,223%	0,077%
12-11-13	18-02-14	Bank Nederlandse Gemeenten	50.000.000	0,350%	0,217%	0,133%
12-12-13	12-03-14	Bank Nederlandse Gemeenten	33.000.000	0,320%	0,277%	0,043%
24-12-13	12-03-14	Bank Nederlandse Gemeenten	1.000.000	0,650%	0,294%	0,356%
10-01-14	10-04-14	Bank Nederlandse Gemeenten	50.000.000	0,280%	0,282%	-0,002%
14-01-14	14-04-14	Bank Nederlandse Gemeenten	48.000.000	0,300%	0,282%	0,018%
18-02-14	13-05-14	Bank Nederlandse Gemeenten	48.000.000	0,300%	0,288%	0,012%
12-03-14	10-06-14	Bank Nederlandse Gemeenten	36.000.000	0,400%	0,307%	0,093%
3-04-14	10-06-14	Bank Nederlandse Gemeenten	6.000.000	0,380%	0,281%	0,099%
10-04-14	9-07-14	Bank Nederlandse Gemeenten	25.000.000	0,380%	0,325%	0,055%
10-04-14	9-07-14	Aegon NV	12.500.000	0,360%	0,325%	0,035%
10-04-14	9-07-14	Aegon Custody BV	12.500.000	0,360%	0,325%	0,035%
14-04-14	14-07-14	Bank Nederlandse Gemeenten	50.000.000	0,380%	0,325%	0,055%
13-05-14	14-08-14	Bank Nederlandse Gemeenten	50.000.000	0,400%	0,336%	0,064%
13-05-14	10-06-14	Bank Nederlandse Gemeenten	1.000.000	0,380%	0,266%	0,114%
10-06-14	9-09-14	Bank Nederlandse Gemeenten	46.000.000	0,350%	0,264%	0,086%
2-07-14	11-09-14	Bank Nederlandse Gemeenten	8.000.000	0,300%	0,207%	0,093%
9-07-14	9-09-14	Bank Nederlandse Gemeenten	4.000.000	0,270%	0,154%	0,116%
9-07-14	11-09-14	Bank Nederlandse Gemeenten	42.000.000	0,270%	0,154%	0,116%
9-07-14	7-10-14	Bank Nederlandse Gemeenten	5.000.000	0,320%	0,204%	0,116%
14-07-14	10-10-14	Bank Nederlandse Gemeenten	25.000.000	0,320%	0,204%	0,116%
14-07-14	10-10-14	Aegon Levensverzekering	12.500.000	0,270%	0,204%	0,066%
14-07-14	10-10-14	Aegon Custody BV	12.500.000	0,270%	0,204%	0,066%
14-08-14	11-11-14	Bank Nederlandse Gemeenten	53.000.000	0,300%	0,199%	0,101%
26-08-14	27-08-14	Bank Nederlandse Gemeenten	15.000.000	0,250%	0,264%	-0,014%
27-08-14	7-10-14	Bank Nederlandse Gemeenten	15.000.000	0,250%	0,264%	-0,014%
9-09-14	9-12-14	Bank Nederlandse Gemeenten	50.000.000	0,220%	0,104%	0,116%
11-09-14	7-10-14	Bank Nederlandse Gemeenten	37.000.000	0,120%	0,019%	0,101%
11-09-14	2-10-14	Bank Nederlandse Gemeenten	15.000.000	0,100%	0,019%	0,081%
7-10-14	13-01-15	Bank Nederlandse Gemeenten	56.000.000	0,280%	0,079%	0,201%
10-10-14	15-01-15	Bank Nederlandse Gemeenten	25.000.000	0,280%	0,079%	0,201%
10-10-14	12-01-15	Aegon Levensverzekering	12.500.000	0,170%	0,079%	0,091%
10-10-14	12-01-15	Aegon Custody BV	12.500.000	0,170%	0,079%	0,091%
11-11-14	10-02-15	Bank Nederlandse Gemeenten	59.000.000	0,300%	0,080%	0,220%
28-11-14	15-01-15	Bank Nederlandse Gemeenten	12.700.000	0,400%	0,026%	0,374%
9-12-14	10-03-15	Bank Nederlandse Gemeenten	51.000.000	0,400%	0,082%	0,318%

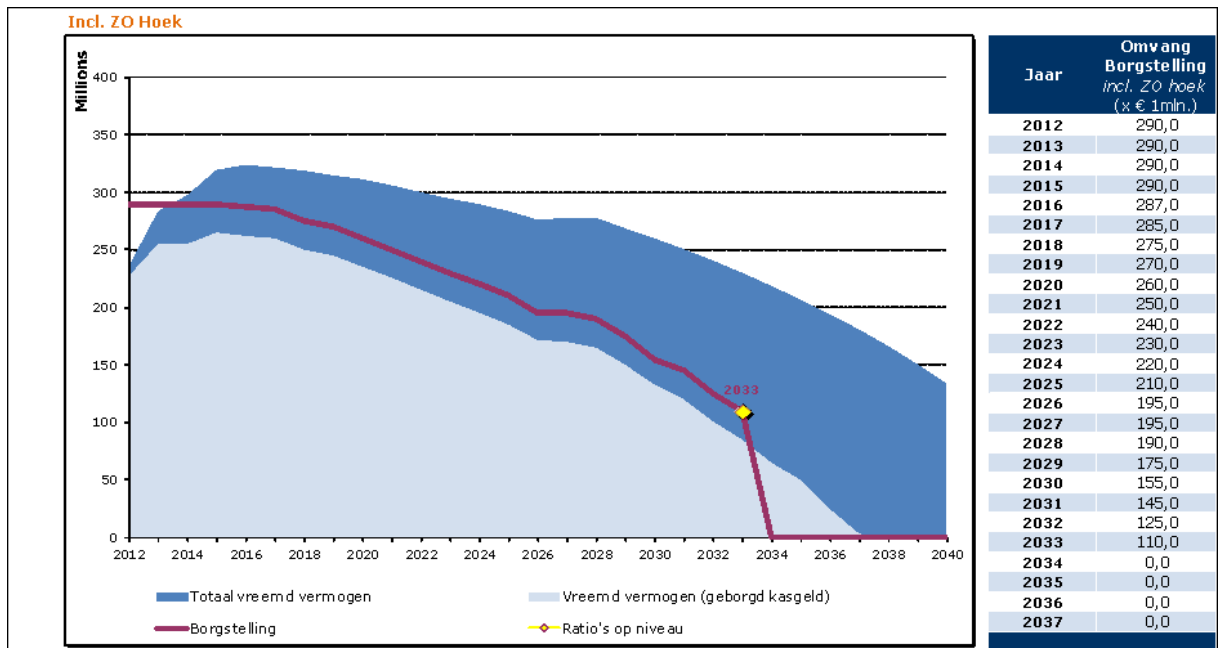
Het totaal aan kasgeldleningen per 31-12-2014 bedraagt € 228,7 mln.

Derivaten

Op 14 juni 2013 is Groningen Seaports NV opgericht en zijn de derivatencontracten economisch ingebracht in Groningen Seaports NV middels de akte van inbreng. Voor de juridische inbreng is nieuwe ISDA/CSA documentatie van Société Générale (SG) ontvangen. Deze zijn door een externe deskundige beoordeeld en vergeleken met de GR juridische contracten die eerder met de bank waren afgesloten. Op 4 juli 2014 heeft het Algemeen Bestuur de borgstellingsovereenkomst en vaststellingsovereenkomst goedgekeurd. Daarmee is het contract zowel juridisch als economisch volledig op naam van Groningen Seaports N.V. gesteld. De Gemeenschappelijke Regeling heeft in de borgstellingsovereenkomst van 4 juli 2014 zich borg gesteld voor enige betaling die de vennootschap uit hoofde van de CSA jegens SG verplicht is te doen. De negatieve waarde van het derivaat per ultimo 2014 bedraagt € 52,8 mln..

Borgstellingsplafond:

Op 14 juni 2013 is borgstellingsovereenkomst getekend en zijn afspraken gemaakt over de hoogte van het borgstellingsplafond en duur van de borgstelling, zie grafiek.

E. BEDRIJFSVOERING

In GR Havenschap Groningen Seaports vinden, behoudens de borgstelling, geen activiteiten plaats. De GR heeft dan ook geen personeel in dienst.

F. VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partijen betreft Groningen Seaports NV waar de GR Havenschap Groningen Seaports 100% aandeelhouder in is. De verkrijgingsprijs van de deelneming bedraagt € 198.058.000.

Daarnaast staat de GR Havenschap Groningen Seaports borg voor Groningen Seaports NV, zie paragraaf financiering. Periodiek wordt door Groningen Seaports NV gerapporteerd over de ontwikkelingen in de financiële positie en de ontwikkelingen van de vreemd vermogenspositie ten opzichte van de borgstellingscurve.

Naam:	Groningen Seaports NV
Vestigingsplaats:	Delfzijl
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt:	<p>De vennootschap heeft als doel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens te Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen; 2. Het beheren ontwikkelen en exploiteren van niet havengebonden terreinen; 3. Het ondersteunen van de GR bij haar taken; en 4. Het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied; <p>Alles in de ruimste zin van het woord. Voorts heeft de vennootschap ten doel om door (nieuwe) vormen van financiering kansrijke ontwikkelingen in het haven- en industriegebied mogelijk te maken of te bespoedigen.</p>
Veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat GR Havenschap Groningen Seaports in de verbonden partij heeft:	Geen.
Eigen vermogen:	31 december 2013: € 199.094.000 31 december 2014: € 201.785.000
Vreemd vermogen:	31 december 2013: € 244.382.000 31 december 2014: € 306.935.000
Resultaat boekjaar:	2014: € 2.691.000

Behoudens Groningen Seaports NV heeft GR Havenschap Groningen Seaports geen andere verbonden partijen.

JAARREKENING 2014

BALANS		JAARREKENING 2014	
			Bedragen x 1.000 €
ACTIVA		31 december 2014	31 december 2013
VASTE ACTIVA			
MATERIËLE VASTE ACTIVA			
<i>Investerings met een economisch nut</i>			
In erfpacht uitgegeven gronden		2	2
FINANCIËLE VASTE ACTIVA			
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	198.058		198.058
Leningen aan deelnemingen	<u>22.006</u>		<u>22.006</u>
TOTAAL FINANCIËLE VASTE ACTIVA		220.064	220.064
VLOTTENDE ACTIVA			
VLOTTENDE ACTIVA			
Uitzettingen met een rentetypische			
looptijd korter dan één jaar	3.057		0
Liquide middelen	<u>3</u>		<u>0</u>
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		3.060	0
TOTAAL ACTIVA		<u><u>223.125</u></u>	<u><u>220.066</u></u>
PASSIVA			
VASTE PASSIVA			
EIGEN VERMOGEN			
Algemene reserve	219.685		219.876
Resultaat na bestemming	<u>-213</u>		<u>-191</u>
TOTAAL EIGEN VERMOGEN		219.472	219.685
VLOTTENDE PASSIVA			
NETTO-VLOTTENDE SCHULDEN, MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR			
Overige schulden	815		190
Overlopende passiva	<u>2.839</u>		<u>191</u>
		3.653	381
TOTAAL PASSIVA		<u><u>223.125</u></u>	<u><u>220.066</u></u>
GEWAARBORGDE GELDLeningen		<u><u>228.700</u></u>	<u><u>184.000</u></u>

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN		JAARREKENING 2014		
		Raambegroting 2014	2014	2013
				Bedragen x 1.000 €
BEDRIJFSKOSTEN				
Overige kosten	3.540	<u>2.505</u>	2.700	
TOTAAL BEDRIJFSKOSTEN	<u>3.540</u>	<u>2.505</u>	<u>2.700</u>	
OPERATIONEEL RESULTAAT	<u>-3.540</u>	<u>-2.505</u>	<u>-2.700</u>	
FINANCIËLE BATEN EN LASTEN				
Financiële baten	3.540	2.490	2.700	
Financiële lasten	<u>-191</u>	<u>-198</u>	<u>-191</u>	
	3.349	2.292	2.510	
GEREALISEERD TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN	<u>-191</u>	<u>-213</u>	<u>-191</u>	
RESULTAAT DEELNEMINGEN	-3.375	0	0	
MUTATIES RESERVES	0	0	0	
GEREALISEERD RESULTAAT	<u>-3.566</u>	<u>-213</u>	<u>-191</u>	

ALGEMENE TOELICHTING OP DE BALANS EN OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Verslaggevingskader

De jaarrekening over het boekjaar 2014 is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

Verantwoording van de financiering

In het kader van de verzelfstandiging is tussen GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports NV een borgstellingsovereenkomst gesloten. Hierin is opgenomen dat zolang Groningen Seaports NV niet financieel onafhankelijk is, de GR zich borg zal stellen voor de verplichtingen van Groningen Seaports NV. De borgstelling van de GR bedraagt maximaal 80% van de financieringsbehoefte van Groningen Seaports NV, met een maximum van € 290 miljoen, gebaseerd op de reeds geaccordeerde projecten, vervangingsinvesteringen en interne projecten. Tevens heeft de GR zich verplicht borg te staan voor de aangehouden derivatenportefeuille bij Société Generale waarvan de hoofdsom ultimo 2014 € 100 miljoen bedraagt.

Als tegenprestatie voor de verplichtingen van de GR heeft Groningen Seaports NV de verplichting om haar bedrijfsvoering zodanig in te richten en uit te voeren, dat zij op zo kort mogelijke termijn financieel onafhankelijk van de GR kan functioneren. Na de verzelfstandiging is echter gebleken dat banken geen nieuwe financiering (bijvoorbeeld kasgeldleningen) aan Groningen Seaports NV wensen te verstrekken, daar de borgstelling door de GR slechts 80% van de financieringsbehoefte bedraagt. De GR is in 2014 derhalve blijven voorzien in de financieringsbehoefte van Groningen Seaports NV en heeft hiervoor tevens nieuwe (kortlopende) kasgeldleningen aangetrokken, ter herfinanciering van de in 2014 aflopende kasgeldleningen.

Dit betekent dat de leningovereenkomsten van de opgenomen kasgeldleningen juridisch thans nog op naam staan van GR Havenschap Groningen Seaports en dat de financiering in principe derhalve in de jaarrekening 2014 van GR Havenschap Groningen Seaports dient te worden verantwoord.

Middels de verzelfstandigingsovereenkomst tussen GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports NV en de akte van inbreng is de financiering economisch gezien volledig ingebracht in Groningen Seaports NV. Tevens handelen de betrokken partijen (de GR, de NV en overige belanghebbenden) als ware de financiering volledig op naam is gesteld van Groningen Seaports NV. Bovendien lopen op dit moment onderhandelingen met de betrokken banken over de (voorwaarden van de) overdracht van de financiering van de GR naar de NV en hebben de betrokken partijen de wens dit op korte termijn te realiseren.

Op basis van voorgaande overwegingen inzake de economische realiteit en het inzichtsvereiste van Titel 9 BW 2 wordt de financiering, bestaande uit de opgenomen kasgeldleningen en de afgesloten derivaten (renteswaps), volledig verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports NV.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Activa

Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa van GR Havenschap Groningen Seaports hebben volledig betrekking op de eeuwigdurende in erfpacht uitgegeven gronden aan Groningen Seaports NV. De in eeuwigdurende erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen een geringe registratiewaarde, welke is gesteld op € 1 per hectare.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

De kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen hebben volledig betrekking op de deelneming in Groningen Seaports NV. De participaties in het aandelenkapitaal van Groningen Seaports NV is gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de deelneming onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Leningen aan deelnemingen

De langlopende lening aan de deelneming Groningen Seaports NV is gewaardeerd tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van de vorderingen verrekend.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

Voor zover niet anders vermeld, zijn passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de jaarrekening.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen en/of derivaten door GR Havenschap Groningen Seaports gewaarborgd zijn, is buiten de telling van de balans het totaalbedrag van de geborgde leningen en/of derivaten opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

Resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

TOELICHTING OP DE BALANS

TOELICHTING OP DE BALANS		JAARREKENING 2014	
Bedragen x 1 €			
MATERIËLE VASTE ACTIVA			
Het verloop van de post materiële vaste activa kan over 2014 als volgt nader worden weergegeven:			
	Boekwaarde per 31 december 2013	Mutaties *	Boekwaarde per 31 december 2014
Materiële vaste activa			
Investeringen met een economisch nut			
Overzicht in ha (elke ha wordt voor € 1,- gewaardeerd)			
A. Uitgegeven terreinen	1.235	-1	1.234
B. Bruto voorraad Groningen Seaports	515	465	980
C. Domeinen	432	-432	0
Totaal materiële vaste activa	2.182	32	2.214
* de mutaties worden verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports N.V.			
De in erfpacht uitgegeven gronden betreffen de in het kader van de verzelfstandiging in eeuwigdurende erfpacht uitgegeven gronden aan Groningen Seaports NV. De in erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen een registratiewaarde van € 1 per hectare.			
<i>A. Uitgegeven terreinen / In erfpacht uitgegeven gronden (in ondererfpacht uitgegeven door Groningen Seaports NV)</i>			
De onder A. uitgegeven terreinen vallen de in erfpacht uitgegeven gronden, infrastructuur in gebruik door GSP, langdurige verhuur en opstal. De in erfpacht uitgegeven gronden betreffen de gronden welke door GR Havenschap Groningen Seaports in eeuwigdurende erfpacht aan Groningen Seaports NV zijn uitgegeven en welke door Groningen Seaports NV in ondererfpacht zijn uitgegeven dan wel teruggenomen. Dit betekent dat deze gronden door Groningen Seaports NV in erfpacht zijn uitgegeven aan externe partijen. Per 31 december 2013 betroffen de totaal Uitgegeven terreinen 1.235 hectare (registratiewaarde € 1.235). Per saldo bedraagt de mutatie in 2014 1 hectare (registratiewaarde € 1) en resteert per 31 december 2014 1.234 hectare (registratiewaarde € 1.234).			
<i>B. Bruto voorraad GSP / In erfpacht uitgegeven gronden (voorraad Groningen Seaports NV)</i>			
Dit betreffen de gronden welke door GR Havenschap Groningen Seaports in eeuwigdurende erfpacht aan Groningen Seaports NV zijn uitgegeven en welke tot de netto-voorraad grond van Groningen Seaports NV behoren. Dit betekent dat deze gronden door Groningen Seaports NV nog kunnen worden verkocht of in (onder)erfpacht kunnen worden uitgegeven. Per 31 december 2013 betroffen deze gronden 515 hectare (met een registratiewaarde van € 515). In 2014 zijn de Domeingronden hieraan toegevoegd in verband met de afkoop van de Domeingronden. Tevens is er in 2014 nieuwe grond aangekocht en is er grond verkocht. Per saldo is de Bruto voorraad 465 hectare toegenomen (registratiewaarde € 465) en bedraagt de voorraad per 31 december 2014 980 hectare (registratiewaarde € 980).			
<i>C. Domeinen</i>			
Dit betreffen gronden waarop tot november 2014 een meerwaardeclaim met het Rijksvastgoed- en Ontwikkelingsbedrijf (Domeinen) van toepassing kon zijn. Groningen Seaports NV heeft deze claim ultimo 2014 afgekocht conform besluitvorming hieromtrent door het Dagelijks Bestuur van de GR voorafgaand aan de verzelfstandiging. Deze gronden zijn in de bovenstaande tabel toegevoegd aan de categorie Bruto voorraad Groningen Seaports.			

TOELICHTING OP DE BALANS		JAARREKENING 2014	
FINANCIËLE VASTE ACTIVA		Bedragen x 1.000 €	
Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen			
		31-12-2014	31-12-2013
Groningen Seaports NV	198.058		198.058
Totaal kapitaalverstrekingen aan deelnemingen		198.058	198.058
<p>GR Havenschap Groningen Seaports heeft per 14 juni 2013 een 100% belang verkregen in Groningen Seaports NV in het kader van de verzelfstandiging, de verkrijgingsprijs hiervan is gesteld op € 198.058.000. Op de deelneming Groningen Seaports NV vinden conform BBV geen vermogensmutaties plaats tenzij de marktwaarde lager is dan de verkrijgingsprijs, hiervan is geen sprake.</p>			
Leningen aan deelnemingen			
Het verloop van de post leningen aan deelnemingen kan over 2014 als volgt nader worden weergegeven:			
	Saldo per 31 december		Saldo per 31 december
	2013	Toevoegingen	Aflossingen
			2014
Lening Groningen Seaports NV	22.006	-	-
Totaal leningen aan deelnemingen	22.006	-	-
<p>De verstrekte lening heeft een onbepaalde looptijd en Groningen Seaports NV is niet verplicht om tussentijds af te lossen. De maximale aflossing bedraagt 5% per jaar. De verstrekte lening is direct opeisbaar indien Groningen Seaports NV tekort schiet in enige betalingsverplichting jegens de GR, overige schulden van de NV direct opeisbaar zijn en Groningen Seaports NV hierbij in verzuim is, Groningen Seaports NV zonder voorafgaande toestemming van de GR partij is of zal zijn bij een fusie of splitsing, Groningen Seaports NV als rechtspersoon wordt ontbonden, nietig wordt verklaard, in staat van faillissement is verklaard dan wel voorlopige surseance van betaling wordt verleend of de dienstverleningsovereenkomst/erfpachten tussen de GR en de NV eindigen. GR Havenschap Groningen Seaports heeft geen zekerheden verkregen ter waarborging van de nakoming van de verplichtingen door Groningen Seaports NV. Groningen Seaports NV is jaarlijks over de hoofdsom een rente van 3% per jaar verschuldigd.</p>			
VLOTTENDE ACTIVA			
		31-12-2014	31-12-2013
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.490		0
Omzetbelasting	567		
Liquide middelen	3		0
Totaal		3.060	0
<p>- De post 'Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar' betreft de rente die Groningen Seaports NV verschuldigd is op de langlopende lening en de 80% borgstelling die door GR Havenschap Groningen Seaports is afgegeven aan Groningen Seaports NV.</p> <p>'- GR Havenschap Groningen Seaports heeft per ultimo 2014 een vordering op de Belastingdienst in verband met de aangifte omzetbelasting van december 2014. Echter is deze vordering in januari 2015 ongedaan gemaakt, omdat de dienstenvergoeding een vergoeding voor de publieke taak is en om die reden onbelast is voor de omzetbelasting. Groningen Seaports NV moet op deze vergoeding wel omzetbelasting in rekening brengen, omdat zij BTW-plichtig is.</p> <p>De GR Havenschap Groningen Seaports tracht momenteel de omzetbelasting terug te vorderen via het BTW compensatiefonds. Het is nog niet bekend of de compensatiefonds het bedrag voor haar rekening neemt. Indien dit niet het geval is zal de GR Havenschap Groningen Seaports het bedrag jaarlijks als resultaat moeten nemen.</p>			

TOELICHTING OP DE BALANS		JAARREKENING 2014	
EIGEN VERMOGEN			
Algemene reserve			
Het verloop van de algemene reserve kan over 2014 als volgt nader worden weergegeven:			
	Saldo per 31 december 2013	219.876	
	Mutaties in 2014:		
	- Verwerking resultaat voorgaand boekjaar	191-	
	- Stortingen	-	
	- Onttrekkingen	-	
	Saldo algemene reserve per 31 december 2014		219.685
VLOTTENDE PASSIVA			
	Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	31-12-2014	31-12-2013
	Rekening-courant verhouding met niet-financiële instelling	815	190
	Overlopende passiva	2.839	191
	Totaal	3.653	381
	- De post 'Rekening courant verhouding met een niet-financiële instellingen' betreft een rekening courant met Groningen Seaports NV.		
	- De post 'Overlopende passiva' bestaat uit de vergoeding voor de verrichte diensten door Groningen Seaports NV, nog te betalen rente aan de deelnemers in GR Havenschap Groningen Seaports en controlekosten voor de jaarrekening 2014.		
GEWAARBORGDE GELDLENINGEN			
Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte borgstellingen bestaat uit de volgende borgstellingen:			
		Borgstelling per 31-12-2014	Borgstelling per 31-12-2013
Omschrijving			
Groningen Seaports NV		228.700	184.000
Totaal		228.700	184.000
In het kader van de verzelfstandiging is tussen GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports NV een borgstellingsovereenkomst gesloten. Hierin is opgenomen dat zolang Groningen Seaports NV niet financieel onafhankelijk is, de GR zich borg zal stellen voor de verplichtingen van Groningen Seaports NV. De borgstelling van de GR bedraagt maximaal 80% van de financieringsbehoefte van Groningen Seaports NV, met een maximum van € 268 miljoen, gebaseerd op de reeds geaccordeerde projecten, vervangingsinvesteringen en interne projecten. Ultimo 2014 bedraagt de verstrekte borgstelling € 228,7 miljoen, welke gelijk is aan de uitstaande kasgeldleningen. Het borgstellingsplafond bedraagt € 290 miljoen, zie paragraaf financiering (blz 12).			
Borgstellingsovereenkomst			
Art. 4.1	80%	€ 255.000.000	Geaccordeerde projecten
Art. 5.1	80%	€ 8.000.000	Vervangingsinvesteringen
Art 6.1	80%	€ 5.000.000	Interne projecten
		<u>€ 268.000.000</u>	
Art 7.2	80%	€ 23.000.000	Onvoorziene projecten
		<u>€ 291.000.000</u>	
Het leningplafond bedraagt echter € 290 miljoen (zie borgstellingsovereenkomst). Derhalve is dit ook het maximale borgstellingsplafond.			
In 2014 zijn door GR Havenschap Groningen Seaports geen bedragen betaald uit hoofde van de verleende borgstellingen.			

TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN				JAARREKENING 2014
				Bedragen x 1000 €
LASTEN				
	Raambegroting 2014	2014		2.013
Overige kosten				
Overige lasten	3.540	2.505	2.700	
Totaal overige kosten	<u>3.540</u>	<u>2.505</u>	<u>2.700</u>	<u>2.700</u>
<p>Dit betreft grotendeels kosten in verband met de dienstverleningovereenkomst die opgesteld is tussen GR Groningen Seaports en Groningen Seaports NV. Het gaat hierbij om de publieke taken die Groningen Seaports NV uitvoert namens GR Groningen Seaports. De dienstenvergoeding is gelijk gesteld aan de te ontvangen rente lening Groningen Seaports NV en de te ontvangen Safe harbour premie. De rente lening Groningen Seaports NV is lager uitgevallen dan begroot waardoor ook de dienstenvergoeding lager is uitgevallen. Daarnaast betreft een relatief klein deel van deze kosten de controlewerkzaamheden voor de jaarrekening.</p> <p>Er is geen sprake van onvoorziene kosten en incidentele baten en lasten.</p>				
TOTAAL BEDRIJFSKOSTEN	<u>3.540</u>	<u>2.505</u>	<u>2.700</u>	<u>2.700</u>
DEELNEMINGEN				
Resultaat deelnemingen:				
Groningen Seaports NV	-3.375	0	0	
TOTAAL DEELNEMINGEN	<u>-3.375</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<p>In de begroting is het verwachte resultaat van Groningen Seaports NV meegenomen. Deelnemingen worden conform BBV gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, resultaten worden derhalve niet meegenomen in de jaarrekening.</p>				
FINANCIËLE BATEN EN LASTEN				
Financiële baten				
Rente lening Groningen Seaports NV	1.500	660	660	
Safe harbour premie Groningen Seaports NV	<u>2.040</u>	<u>1.830</u>	<u>2.040</u>	
	3.540	2.490		2.700
<p>De ontvangen rente over de lening Groningen Seaports NV betreft 3% van de hoofdsom € 22 mln. Ten opzichte van de begroting is de werkelijk ontvangen rente lager. Dit is veroorzaakt doordat er voorafgaand aan de verzelfstandiging sprake was van een te verstrekken lening ter hoogte van € 50 mln. Op de inbrengbalans bij de verzelfstandiging is de hoogte van de lening vastgesteld op € 22 mln.</p> <p>De safe harbour premie heeft betrekking op de van Groningen Seaports ontvangen vergoeding voor de verstrekte borgstelling voor de financiering op basis van de afgesloten borgstellingsovereenkomst tussen GR Groningen Seaports en Groningen Seaports NV.</p>				

TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN		JAARREKENING 2014	
Financiële lasten			
Rente deelnemers	191-	-191	-191
Overige	<u>-</u>	<u>-8</u>	<u>0</u>
	191-	-198	-191
TOTAAL FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	<u>3.349</u>	<u>2.292</u>	<u>2.510</u>
De overige financiële lasten hebben betrekking op de rente die door Groningen Seaports NV in rekening is gebracht in verband met de rekening courant verhouding.			
GEREALISEERD TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN	<u>3.566-</u>	<u>-213</u>	<u>-191</u>
MUTATIES IN RESERVES	0	0	0
Er is geen sprake van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.			
GEREALISEERD RESULTAAT	<u>3.566-</u>	<u>-213</u>	<u>-191</u>

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

Omdat GR Havenschap Groningen Seaports na de verzelfstandiging geen personeel in dienst heeft en tevens geen externe derden inhuurt, is de WNT voor GR Havenschap Groningen Seaports niet relevant en zijn de verplichte toelichtingen derhalve niet opgenomen in deze jaarrekening.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Hieronder worden de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen en vorderingen vermeld waaraan de GR Havenschap Groningen Seaports voor toekomstige jaren is verbonden.

Borgstelling:

Het bedrag aan verstrekte borgstelling bedraagt voor de GR Havenschap Groningen Seaports ultimo 2014:

- Borgstellingsplafond Groningen Seaports NV (basis € 290 mln. waarvan € 23 mln. is de zogenaamde buffer) actueel per 31 december 2014 € 228,7 mln.

OVERIGE GEGEVENS

Voorgesteld wordt om het resultaat ad. -/- € 213.195 ten laste te brengen van de Algemene reserve.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
(hierna: "GR Havenschap Groningen Seaports")

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2014 van GR Havenschap Groningen Seaports te Delfzijl gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en het overzicht van baten en lasten over 2014 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van GR Havenschap Groningen Seaports is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van GR Havenschap Groningen Seaports, zoals opgenomen in het normenkader welke bij besluit van 19 december 2014 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol welke bij besluit van 19 december 2014 is vastgesteld door het algemeen bestuur en het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van GR Havenschap Groningen Seaports. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het dagelijks bestuur van GR Havenschap Groningen Seaports gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten en toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2 lid 7 BADO is deze goedkeuringstolerantie door het algemeen bestuur bij besluit van 19 december 2014 vastgesteld.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van GR Havenschap Groningen Seaports een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2014 als van de activa en passiva per 31 december 2014 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van GR Havenschap Groningen Seaports.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213, lid 3, onder de Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Groningen, 3 juni 2015

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.T.H. Wortelboer RA

GR Havenschap Groningen Seaports Uitkomsten controle en overige informatie 2014

Rapportage aan het algemeen bestuur

EY

Building a better
working world

Aan de leden van het algemeen bestuur van
GR Havenschap Groningen Seaports
Postbus 20004
9930 PA DELFZIJL

Groningen, 3 juni 2015

Uitkomsten controle en overige informatie 2014

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening 2014 van gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports (hierna: GR Havenschap Groningen Seaports of GR). Wij willen u over de volgende onderwerpen informeren:

- ▶ uitkomsten jaarrekeningcontrole;
- ▶ kwaliteit beheersorganisatie;
- ▶ onafhankelijkheid en controleproces.

Wij hebben de kernpunten van ons verslag opgenomen in het hoofdstuk Kernpunten. Onze controle is gericht op het vormen van een oordeel omtrent de jaarrekening over 2014. De mogelijkheid om een open en eerlijke dialoog met u als lid van het algemeen bestuur te voeren, vormt een essentieel onderdeel van het controleproces, evenals van de algehele corporate governance. Wij waarderen deze mogelijkheid om de inzichten die uit onze controle voortkomen met u te kunnen delen.

Het concept van dit verslag is d.d. 28 mei 2015 besproken met het dagelijks bestuur. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het dagelijks bestuur van GR Havenschap Groningen Seaports.

Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of eventuele vragen omtrent deze of andere met de controle verband houdende zaken te beantwoorden. Als u vragen of opmerkingen heeft, kunt u contact opnemen met ondergetekende (088-4072534 of rob.wortelboer@nl.ey.com)

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. R.T.H. Wortelboer RA

Inhoudsopgave

Kernpunten uit onze rapportage	4	Bijlagen
Uitkomsten jaarrekeningcontrole	7	1 Onafhankelijkheid en controleproces
Kwaliteit beheersorganisatie	13	2 Overzicht controleverschillen
Rechtmatigheidsbeheer	15	Totaal aantal pagina's in dit rapport: 21

Kernpunten

Kernpunten uit onze rapportage

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat		
Uitkomsten jaarrekeningcontrole	De jaarrekening is getrouw	Wij hebben op 3 juni 2015 een goedkeurende controleverklaring verstrekt bij de jaarrekening 2014 met betrekking tot de getrouwheid. Dit betekent dat het jaarverslag en de jaarrekening 2014 zijn ingericht in overeenstemming met het BBV en de in jaarrekening opgenomen balans en toelichting en overzicht van baten en lasten een getrouwe weergave zijn van de financiële positie en baten en lasten van gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports. Wij hebben tijdens onze controle geen controleverschillen of materiële herrubriceringen geconstateerd.
	De jaarrekening is rechtmatig	Tevens hebben wij op 3 juni 2015 bij de jaarrekening 2014 van GR Havenschap Groningen Seaports een goedkeurende verklaring afgegeven met betrekking tot de rechtmatigheid. Dit betekent dat de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2014 in overeenstemming zijn met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van GR Havenschap Groningen Seaports. Wij hebben tijdens onze controle geen financiële en/of formele rechtmatigheidsfouten geconstateerd.
Belangrijkste aandachtsgebieden en bevindingen in de controle	Deelneming Groningen Seaports N.V. en langlopende vordering op Groningen Seaports N.V. juist gewaardeerd	<p>Na de verzelfstandiging van Groningen Seaports in juni 2013 bestaan de activa van GR Havenschap Groningen Seaports vrijwel geheel uit de deelneming in Groningen Seaports N.V. (boekwaarde ultimo 2014 € 198 miljoen) en een langlopende vordering van € 22,0 miljoen op Groningen Seaports N.V., welke is ontstaan bij de inbreng van de activa van de GR in de NV.</p> <p>Wij hebben aan de hand van de jaarrekening 2014 van Groningen Seaports N.V., waarbij op 29 april 2015 door EY een goedkeurende controleverklaring is verstrekt, vastgesteld dat de deelneming in Groningen Seaports, alsmede de langlopende vordering, in de jaarrekening 2014 van GR Havenschap Groningen Seaports juist wordt verantwoord en juist wordt gewaardeerd.</p>
	Financiering terecht verantwoord in de jaarrekening 2014 van Groningen Seaports N.V.	In het kader van de verzelfstandiging is tussen GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. een borgstellingsovereenkomst gesloten, waarbij de GR borg staat voor 80% van de financiering van Groningen Seaports N.V.

Kernpunten uit onze rapportage

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

<p>Belangrijkste aandachtsgedebieden en bevindingen in de controle</p>	<p>Financiering terecht verantwoord in de jaarrekening 2014 van Groningen Seaports N.V. - vervolg</p>	<p>Na de verzelfstandiging is gebleken dat banken geen (nieuwe) financiering (bijvoorbeeld kasgeldleningen) aan Groningen Seaports N.V. wensden te verstrekken, daar de borgstelling door de GR slechts 80% van de financieringsbehoefte bedraagt. Om die reden staan de leningovereenkomsten van de kasgeldleningen juridisch nog steeds op naam van de GR. Om deze reden is de GR in 2014 blijven voorzien in de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V.</p> <p>In 2014 heeft Groningen Seaports N.V. onderzoek gedaan naar een aantal financieringsscenario's voor de toekomst. In de begroting 2015 van Groningen Seaports N.V. is uitgegaan van het scenario dat Groningen Seaports N.V. financiering zal aantrekken op basis van een 100% borgstelling van de GR, waarbij het renterisico en beschikbaarheidsrisico deels wordt afgedekt door het aantrekken van een aantal langlopende leningen (vijf, zeven en elf jaar). Naar verwachting zal in het eerste halfjaar van 2015 hierover nadere besluitvorming plaatsvinden. Hiermee samenhangend heeft u Groningen Seaports N.V. uitstel voor overdracht van de financiering verleend tot 1 januari 2016.</p> <p>Omdat de financiering in economische zin plaatsvindt aan de N.V., vindt de verantwoording van de financiering op basis van het inzichtvereiste van Titel 9 BW2 volledig plaats in de jaarrekening van Groningen Seaports N.V. Wij kunnen ons vinden in deze verwerkingwijze en hebben vastgesteld dat dit toereikend is toegelicht in de jaarrekening 2014 van GR Havenschap Groningen Seaports.</p>
	<p>Vordering van € 567.000 opgenomen inzake nog te verrekenen BTW</p>	<p>In de jaarrekening 2014 is een vordering van € 567.000 opgenomen inzake nog te verrekenen BTW over de door Groningen Seaports N.V. in rekening gebrachte dienstenvergoeding van € 2.490.000. GR Havenschap Groningen Seaports heeft dit bedrag in december 2014 aangegeven bij de Belastingdienst, echter is deze in januari 2015 door de Belastingdienst afgewezen. De dienstenvergoeding betreft namelijk een vergoeding voor de publieke taak en is om die reden onbelast. Groningen Seaports dient echter over deze vergoeding wel omzetbelasting in rekening te brengen, omdat zij BTW-plichtig is.</p> <p>Op dit moment probeert GR Havenschap Groningen Seaports de door Groningen Seaports N.V. in rekening gebrachte omzetbelasting terug te vorderen via het BTW-compensatiefonds. Op dit moment is nog onduidelijk of deze vordering daadwerkelijk op het BTW-compensatiefonds kan worden verhaald. Wij hebben vastgesteld dat deze situatie toereikend is toegelicht in de jaarrekening.</p>

Uitkomsten
jaarrekeningcontrole

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie

Risicobeheersing

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf *Weerstandsvormogen en risicomangement* opgenomen, welke informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2014 is gevoerd.

Risico's

Uit de paragraaf *Weerstandsvormogen en risicomangement* blijkt dat de risico's van GR Havenschap Groningen Seaports voornamelijk betrekking hebben op de waardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V. (ultimo 2014 € 198 miljoen) alsmede de waardering van de aan Groningen Seaports N.V. verstrekte lening van ultimo 2014 € 22 miljoen. Tot slot loopt de GR nog risico uit hoofde van de verstrekte borgstelling aan Groningen Seaports N.V. van maximaal € 290 miljoen. Deze borgstelling van € 290 miljoen heeft betrekking op de (verwachte) financieringsbehoefte voor de reeds geaccordeerde projecten, vervangingsinvesteringen, interne projecten en onvoorziene projecten. Het risicoprofiel van GR Havenschap Groningen Seaports hangt dan ook nauw samen met de risico's van Groningen Seaports N.V. In de paragraaf *Weerstandsvormogen en risicomangement* is om deze reden eveneens inzicht verschaft in de risico's van Groningen Seaports N.V.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Ultimo 2014 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit van GR Havenschap Groningen Seaports € 219,7 miljoen, zijnde de algemene reserve.

Toereikendheid weerstandsvormogen

In de paragraaf *Weerstandsvormogen en risicomangement* concludeert GR Havenschap Groningen Seaports dat de beschikbare weerstandscapaciteit van € 219,7 miljoen voldoende is om een eventuele afwaardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V. te kunnen afdekken.

Wij zijn van mening dat de paragraaf *Weerstandsvormogen en risicomangement* hiermee toereikend inzicht biedt in de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2014 is gevoerd.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de gehanteerde grondslagen

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het dagelijks bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Schattingsprocessen binnen de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant van het algemeen bestuur beoordelen wij deze door het dagelijks bestuur gemaakte schattingen.

Wij kunnen instemmen met de door het dagelijks bestuur gemaakte inschattingen en waarderingsgrondslagen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Inleiding

Deze paragraaf geeft een uiteenzetting van de werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van de belangrijke aandachtsgebieden in de controle die nog niet eerder in dit verslag zijn toegelicht.

Deelneming Groningen Seaports N.V. en langlopende vordering op Groningen Seaports N.V. juist gewaardeerd in de jaarrekening 2014

Na de verzelfstandiging bestaan de activa van GR Havenschap Groningen Seaports vrijwel geheel uit de deelneming in Groningen Seaports N.V. (boekwaarde ultimo 2013 € 198 miljoen) en de langlopende vordering van € 22,0 miljoen op Groningen Seaports N.V., welke is ontstaan bij inbreng. Omdat dit de belangrijkste activa van de GR betreffen, hebben wij tijdens onze controle expliciet aandacht besteedt aan de juiste waardering van de deelneming en de verstrekte lening.

Wij hebben aan de hand van de jaarrekening 2014 van Groningen Seaports N.V., waarbij op 29 april 2015 door EY een goedkeurende controleverklaring is verstrekt, vastgesteld dat de deelneming in Groningen Seaports, alsmede de langlopende vordering, in de jaarrekening 2014 van GR Havenschap Groningen Seaports juist wordt verantwoord en juist wordt gewaardeerd.

Wij merken op dat op grond van het BBV deelnemingen gewaardeerd dienen te worden tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor GR Havenschap Groningen Seaports bedraagt deze € 198,1 miljoen, zijnde het geplaatst kapitaal van Groningen Seaports N.V. Zolang het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. minimaal € 198,1 miljoen bedraagt, vindt waardering van de deelneming in de GR plaats tegen de historische

vervaardigingsprijs van € 198,1 miljoen. Mocht het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. in de toekomst als gevolg van verliezen onder deze historische vervaardigingsprijs van € 198,1 miljoen dalen, dan dient in de jaarrekening van de GR afwaardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V. plaats te vinden.

Financiering terecht verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports N.V.

In het kader van de verzelfstandiging is tussen GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. een borgstellingsovereenkomst gesloten. Hierin is opgenomen dat zolang Groningen Seaports N.V. niet financieel onafhankelijk is, de GR zich borg zal stellen voor de verplichtingen van Groningen Seaports N.V. De borgstelling van de GR bedraagt maximaal 80% van de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V., met een maximum van € 290 miljoen, gebaseerd op de reeds geaccordeerde projecten, vervangingsinvesteringen, interne projecten en onvoorziene projecten. Daarnaast heeft de GR zich verplicht borg te staan voor de aangehouden derivatenportefeuille.

GR Havenschap Groningen Seaports is in 2014 blijven voorzien in de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V.

In de borgstellingsovereenkomst is afgesproken dat Groningen Seaports N.V. haar bedrijfsvoering in de toekomst zodanig dient in te richten en uit te voeren dat zij op zo kort mogelijke termijn financieel onafhankelijk van de GR kan functioneren. Na de verzelfstandiging is echter gebleken dat banken geen nieuwe financiering (bijvoorbeeld kasgeldleningen) aan Groningen Seaports N.V. wensen te verstrekken, daar de borgstelling door de GR slechts 80% van de financieringsbehoefte bedraagt.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Om deze reden is de GR in 2014 blijven voorzien in de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. In 2014 zijn derhalve door de GR nieuwe (kortlopende) kasgeldleningen aangetrokken, ter herfinanciering van de in 2014 afgelopen kasgeldleningen. Deze aangetrokken kasgeldleningen staan juridisch op naam van de GR. In beginsel dienen deze daarom in de jaarrekening van de GR te worden verantwoord. Op basis van de economische realiteit (zie hierna) worden de aangetrokken kasgeldleningen echter in de jaarrekening van Groningen Seaports N.V. verantwoord.

Ultimo 2014 is sprake van één lopend rentecontract bij Société Generale met een nominale waarde van   100 miljoen. Dit derivaat dient ter afdekking van het renterisico op de opgenomen kasgeldleningen (ultimo 2014   228,7 miljoen) tot een bedrag van   100 miljoen. Over het meerdere van dit bedrag (ultimo 2014   128,7 miljoen) loopt Groningen Seaports N.V. op dit moment dus renterisico.

Ontwikkelingen 2014; onderzoek naar toekomstige financiering

In 2014 heeft Groningen Seaports N.V. onderzoek gedaan naar een aantal scenario's voor invulling van de toekomstige financieringsbehoefte. Naar verwachting zal in 2015 nadere besluitvorming plaatsvinden. Hiermee samenhangend heeft GR Havenschap Groningen Seaports uitstel voor overdracht van de financiering van de GR naar de NV verleend tot 1 januari 2016.

Verwerking financiering op basis van economische realiteit in de jaarrekening 2014 van Groningen Seaports N.V.

Evenals voorgaand jaar is de financiering (opgenomen kasgeldleningen alsmede de afgesloten derivaten) op basis van de economische realiteit verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports N.V. Middels de

verzelfstandigingsovereenkomst en de akte van inbreng is de financiering economisch gezien volledig ingebracht in Groningen Seaports N.V. Tevens handelen betrokken partijen (de GR, de N.V. en overige belanghebbenden) als ware de financiering volledig op naam is gesteld van Groningen Seaports N.V.

Op basis van voorgaande overwegingen inzake de economische realiteit en het inzichtsvereiste van Titel 9 BW 2 wordt de financiering, bestaande uit de opgenomen kasgeldleningen en het afgesloten rentederivaat, volledig verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports N.V. Wij hebben vastgesteld dat bovenstaande situatie toereikend is toegelicht in de jaarrekening 2014 van Groningen Seaports N.V.

Vordering inzake nog te verrekenen BTW

In de jaarrekening 2014 is een vordering van   567.000 opgenomen inzake nog te verrekenen BTW over de door Groningen Seaports N.V. in rekening gebrachte dienstenvergoeding van   2.490.000. GR Havenschap Groningen Seaports heeft dit bedrag in december 2014 aangegeven bij de Belastingdienst, echter is deze in januari 2015 door de Belastingdienst afgewezen. De dienstenvergoeding betreft namelijk een vergoeding voor de publieke taak en is om die reden onbelast. Groningen Seaports dient echter over deze vergoeding wel omzetbelasting in rekening te brengen, omdat zij BTW-plichtig is.

Op dit moment probeert GR Havenschap Groningen Seaports de door Groningen Seaports N.V. in rekening gebrachte omzetbelasting terug te vorderen via het BTW-compensatiefonds. Op dit moment is nog onduidelijk of deze vordering daadwerkelijk op het BTW-compensatiefonds kan worden verhaald. Wij hebben vastgesteld dat deze situatie toereikend is toegelicht in de jaarrekening.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Wet normering topinkomens niet relevant voor GR Havenschap Groningen Seaports

Per 1 januari 2013 is de *Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector* (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

Omdat GR Havenschap Groningen Seaports geen personeel in dienst heeft en tevens geen personeel (externen) inhuurt (immers, het personeel is na de verzelfstandiging in 2013 in dienst getreden van Groningen Seaports N.V.), is de (naleving van de) WNT voor GR Havenschap Groningen Seaports niet relevant en kan om deze reden niet worden voldaan aan de publicatieverplichting. Wij hebben vastgesteld dat deze situatie in de toelichting op de jaarrekening toereikend is uiteengezet.

Kwaliteit beheersorganisatie

Kwaliteit beheersorganisatie

Interne beheersmaatregelen

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2014 van de gemeenschappelijke regeling hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw gemeenschappelijke regeling, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven. Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Naar aanleiding van ons onderzoek hebben wij geen bevindingen ten aanzien van de interne beheersing van GR Havenschap Groningen Seaports geconstateerd.

Automatisering

Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het dagelijks bestuur ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft echter geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Rechtmatigheidsbeheer

Rechtmatigheidsbeheer

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2014 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het controleprotocol 2014 van GR Havenschap Groningen Seaports, welke d.d. 19 december 2014 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ het rechtmatigheidsbeheer;
- ▶ de naleving van het voorwaarden criterium;
- ▶ de begrotingsrechtmatigheid;
- ▶ de kredieten;
- ▶ mutaties in de reserves;
- ▶ het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium;
- ▶ de niet-financiële beheershandelingen.

Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd. Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

Het algemeen bestuur autoriseert de begroting (en begrotingswijzigingen) en geeft daarmee toestemming voor de uitvoering van het beleid en de daarvoor benodigde middelen. Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan het algemeen bestuur. Door een goede inrichting van de planning & controlcyclus zorgt het dagelijks bestuur er voor dat de begroting en budgetten worden bewaakt en dat belangrijke wijzigingen of

dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Indien desondanks budgetten worden overschreden en niet meer gedurende het jaar kunnen worden voorgelegd aan het algemeen bestuur, is strikt genomen sprake van een onrechtmatigheid. Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het algemeen bestuur geformuleerde beleid, deze wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten of kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen. Deze overschrijdingen dienen te worden weergegeven in de jaarrekening en kunnen door het vaststellen van de jaarrekening alsnog door het algemeen bestuur worden geautoriseerd.

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting. Wij constateren de volgende overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de gewijzigde begroting:

Lastenoverschrijding	Begrotingsafwijking	Onrechtmatig, telt niet mee	Onrechtmatig, telt wel mee
Financiële lasten € 7.000	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaand beleid, maar niet tijdig konden worden gesignaleerd.	V	

Rechtmatigheidsbeheer

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten is door het dagelijks bestuur een analyse van de overschrijdingen opgenomen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen bestaand beleid of worden gecompenseerd door hogere baten. Het dagelijks bestuur stelt uw algemeen bestuur voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2014. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Voorwaardencriterium

Wij hebben geen rechtmatigheidsfouten geconstateerd ten aanzien van het voorwaardencriterium.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Omdat na de verzelfstandiging van Groningen Seaports in juni 2013 geen activiteiten meer plaatsvinden in de GR, heeft geen toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium plaatsgevonden.

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf *Weerstandsvormogen* van het jaarverslag.

Daarnaast hebben wij gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij de gemeenschappelijke regeling betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

Bijlagen

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2014 is op alle assurance opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO die we hieronder hebben opgenomen, betreffen:

- ▶ langdurige betrokkenheid;
- ▶ samenloop van dienstverlening;
- ▶ geschenken en giften.

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's vanaf 1 januari 2013 en kantoorroulatie is verplicht voor financiële jaren van OOB's vanaf 2016. Daarnaast kent de Europese verordening vanaf controlejaar 2016 striktere onafhankelijkheidseisen, maar ook nadere bevestigingen over onafhankelijkheid ter communicatie aan interne toezichthouders.

Impact nieuwe regels op relatie GR Havenschap Groningen Seaports en EY

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (sr) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn. Daarna zullen zij intern roteren. Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- ▶ drs. R.T.H. (Rob) Wortelboer RA; betrokken sinds de controle over het boekjaar 2014;
- ▶ L.M. (Leon) de Vries MSc EMA RA; als manager betrokken sinds de

controle over het boekjaar 2014.

Dit betekent dat geen sprake is van overschrijding van de geldende termijn van 7 jaar.

Wij brengen u tijdig op de hoogte van belangrijke teamwisselingen. Intern beschikken wij over interne overdrachtsprocedures, zodat u geen hinder ondervindt van een teamwisseling.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurediensten. Voor niet-OOB's is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assurance dienst niet van materiële invloed is op het assurance-object. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assuredienst niet:

- ▶ subjectief of niet-routinematig is; of
- ▶ een verwerkingswijze in het assurance-object ten gevolge heeft waarvan het assurance team twijfelt of deze verwerkingswijze passend is; of
- ▶ leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Wij hebben in 2014 geen non-assurediensten voor GR Havenschap Groningen Seaports verricht die niet voldoen aan bovenstaande criteria.

Geschenken en giften

Zoals met u is overeengekomen, informeren wij u hierbij over de door ons ontvangen respectievelijk verstrekte geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven € 100. Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven € 100 ontvangen of verstrekt van/aan medewerkers van GR Havenschap Groningen Seaports.

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Bevestiging

Wij hebben alle aspecten geanalyseerd die onze onafhankelijkheid gedurende het jaar zouden kunnen bedreigen. Daar waar onafhankelijkheidsregels dit vereisen, hebben wij aanvullende waarborgen ingevoerd. Wij kunnen u bevestigen dat zowel wij als organisatie en als controleteam onafhankelijk zijn van GR Havenschap Groningen Seaports.

Verantwoordelijkheid

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2014 van GR Havenschap Groningen Seaports gecontroleerd. Deze jaarrekening is onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur opgesteld. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de *Gemeentewet*.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het *Besluit accountantscontrole decentrale overheden* (Bado) en het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol.

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Controleaanpak en -uitvoering

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het dagelijks bestuur over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2014 onderkend:

- ▶ financiële positie en kwaliteit resultaat;
- ▶ schattingen en toelichtingen in de jaarrekening;
- ▶ waardering deelneming en verstrekte lening aan Groningen Seaports NV;
- ▶ verwerking van de financiering.

Wij rapporteren u over onze werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van onze aandachtspunten in dit accountantsverslag.

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt het algemeen bestuur de goedkeurings-tolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

De goedkeuringstolerantie en het normenkader zijn vastgesteld door het algemeen bestuur bij besluit van 19 december 2014.

Op grond van de jaarrekening 2014 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 27.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 81.000 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Overzicht controleverschillen

Bijlage 2

Goedkeurings-tolerantie	Goed-keurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1 < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3 < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Controleverschillen

Tijdens onze controle inventariseren wij verschillen tussen enerzijds bedragen, classificaties, presentatie en toelichting van jaarrekeningposten die de gemeente heeft opgenomen of gerapporteerd en anderzijds bedragen, classificaties, presentatie of toelichting zoals die naar onze mening in overeenstemming met het *Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten* dienen te worden opgenomen of gerapporteerd. Wij hebben tijdens onze controle geen materiële controleverschillen geconstateerd. Dit betekent eveneens dat in de jaarrekening 2014 geen sprake is van ongecorrigeerde controleverschillen.

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 2 juli 2015

Nummer: 2015.02964

Agendapunt: 5b

Voor akkoord

Datum

Paraaf

Secretaris a.i.: H. Doeven

9 juni 2015

Onderwerp: Programmabegroting 2016

Inleiding

Bijgevoegd is de programmabegroting 2016 op basis van de BBV, die op basis van art 15.3 van de GR ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur wordt voorgelegd.

Resultaat

Het resultaat voor 2016 van de GR is geprognosticeerd op € 265.600,- (negatief).

Voorstel:

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd de programmabegroting 2016 vast te stellen.

Voorwaarden:

Financieel: -

Mandaat: AB

Bijlage: Geen

GRONINGEN SEAPORTS

Programma- begroting 2016

GR Havenschap Groningen Seaports

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
PARAGRAFEN	5
BEGROTING 2016	16
ALGEMENE TOELICHTING OP DE BEGROTING 2016	17
TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING BATEN	18
TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING LASTEN	18
MEERJARENRAMING 2016 – 2018	19

Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2016. Een opzet die is toegesneden op het in 2004 van kracht geworden Besluit en Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

Verzelfstandiging Groningen Seaports

Per 1 januari 2013 is Groningen Seaports verzelfstandigd en zijn de activiteiten ondergebracht in Groningen Seaports NV. De GR Havenschap Groningen Seaports (GR) zal optreden als aandeelhouder van de NV en verstrekker van borgstellingen voor de financiering.

Inbreng in de NV Groningen Seaports

De inbreng in de NV bestaat uit inbreng van activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Havenschap Delfzijl / Eemshaven voor een totaal geplaatst kapitaal van € 198.058.000.

Borgstelling door de GR

De GR zal voor een lange termijn (2033) borg staan voor de financiering van de NV (€ 290 mln.) en derivaten. De GR ontvangt hiervoor een zogenaamde safe-harbour premie zodat er geen sprake is van staatsteun. Op lange termijn kan Groningen Seaports NV zelfstandig financiering afsluiten zodra de bancaire ratio's op orde zijn.

Publieke taak

In de verzelfstandigingsovereenkomst zijn specifieke afspraken voor de uitvoering van de publieke taak door Groningen Seaports NV. Jaarlijks betaald de GR hiervoor een dienstenvergoeding aan Groningen Seaports NV.

Begroting 2016

Ter voldoening van de voorschriften neergelegd in artikel 35 van de "Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports" dient de begroting 2016 te worden vastgesteld.

Na verwerking van de opbrengsten en kosten, resteert een geprognosticeerd resultaat ad €--265.600

Tijdens de Algemene Bestuursvergadering van 2 juli 2015 aanstaande zullen wij de programmabegroting 2016 toelichten en u uiteraard in de gelegenheid stellen opmerkingen te maken en vragen te stellen.

PROGRAMMABEGROTING

Als gevolg van de verzelfstandiging resteren er geen activiteiten in de GR Havenschap Groningen Seaports. Behoudens de taken als aandeelhouder, borgsteller en uitvoering publieke taak.

Daarom wordt 1 programma "Havenschap Groningen Seaports" geïdentificeerd.

Een onderverdeling in programma's met per programma de te realiseren doelstellingen en de hiervoor geraamde lasten en baten is bij de GR Havenschap Groningen Seaports niet relevant, aangezien er bij de GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake meer is van verschillende beleidsvelden waarvoor meetbare doelstellingen geformuleerd kunnen worden.

PARAGRAFEN

A. LOKALE HEFFINGEN

Groningen Seaports heeft de uitvoering van de publieke taken uitbesteed aan Groningen Seaports NV. Voor deze uitvoering van de publieke taken geldt het volgende:

Een van de taken van Groningen Seaports NV is gericht op vlot, veilig en efficiënt afhandelen van het scheepvaartverkeer en daardoor het waarborgen van de veiligheid in onze havens. Het Nautisch Service Centrum fungeert hiertoe zowel intern als extern als opdrachtnemer. Het NSC, in casu de Havenmeester, beschikt over een zelfstandige bevoegdheid om, indien de omstandigheden dat in termen van veiligheid vereisen, op korte termijn naar eigen inzicht en volgens zelf gestelde prioriteiten te handelen.

In de 'Algemene voorwaarden Zee- en Binnenhavengeld Groningen Seaports NV 2014' en in het 'Reglement Kade- en Ligplaatsgeld Groningen Seaports NV 2014' en de daarbij behorende tarieven wordt nader toegelicht welke heffingen Groningen Seaports heft.

B. WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOMANAGEMENT

Inleiding

Voor de beoordeling van de vraag of GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over een adequaat weerstandsvermogen moet een relatie worden gelegd tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de daarmee af te dekken risico's

Risico's bestaan voor de GR Havenschap Groningen Seaports uit:

1. Waardering van de 100%-deelnemingen Groningen Seaports NV; dit betreft het risico dat de marktwaarde van de deelneming onder de historische kostprijs komt te liggen.
2. Waardering van de lening aan Groningen Seaports NV; dit betreft het risico dat de verstrekte lening ter hoogte van € 22.006.000 niet terug betaald kan worden door Groningen Seaports NV.
3. Borgstellingen voor Groningen Seaports NV; dit betreft:
 - a. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports NV ten behoeve van het aantrekken van vreemd vermogen, en
 - b. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports NV ten behoeve van het derivaat dat van de GR Havenschap Groningen Seaports is overgezet naar Groningen Seaports NV.

Uit het bovenstaande blijkt dat de risico's van de GR Havenschap Groningen Seaports nauw samenhangen met de risico's van Groningen Seaports NV. Het risicomanagementbeleid van de GR Havenschap Groningen Seaports wordt dan ook grotendeels bepaald door het risicomanagementbeleid van haar dochter Groningen Seaports NV. Hierna wordt kort uiteengezet wat het risicomanagementbeleid van Groningen Seaports NV is en waaraan er op het gebied van risicomanagement gewerkt is in 2014.

Risicomanagementbeleid Groningen Seaports NV

Het beleid dat Groningen Seaports NV voert ten aanzien van risicomanagement is vastgelegd in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement.

Risicomanagement bestaat uit een aantal bouwstenen, waaronder risicobewustzijn, risico-inventarisatie, risicobeheersing en –financiering en risicomonitoring. Deze bouwstenen en de rapportages daaromtrent zijn opgenomen in de planning & control cyclus.

Het belangrijkste doel dat Groningen Seaports NV wil bereiken is:

Continue actueel inzicht verkrijgen in de risico's die we lopen bij het behalen van onze ambitieuze doelstellingen en het uitvoeren van onze processen en met dit inzicht de risico's zodanig beheersen en beheren dat uitvoering van onze processen en de realisatie van onze doelen niet in gevaar komt.

Risicomanagement 2014 Groningen Seaports NV

In 2014 is verdere invulling gegeven aan de borging van het proces van risicomanagement in de organisatie. Hierbij zal nog intensiever de koppeling worden gelegd met de interne controle. Doel van deze aanscherping van het beleid is te komen tot een effectievere maar ook efficiëntere aanpak van het risicomanagement en interne controle.

Concernrisicomanagement

Het doel van concern risicomanagement is het identificeren en beheersen van de risico's die de strategische doelen en de continuïteit van Groningen Seaports NV in gevaar kunnen brengen. In 2013 is de risicotabel geactualiseerd. Deze actualisatie heeft als input gediend voor het uitwerken van schadescenario's. In 2013 is – nog onder de vlag van de GR - een actualisatie uitgevoerd van de risico's die ten laste komen van de weerstandscapaciteit. Gezien de aard van de risico's is een tweejaarlijkse update van de risico's in samenwerking toereikend. In 2015 zal een nieuwe inventarisatie van de risico's plaatsvinden.

Voor het bepalen van de weerstandscapaciteit worden de volgende type risico's meegenomen:

- Alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn;
- Moeilijk operationeel te beheersen (risico ligt niet binnen beïnvloedingssfeer, beheersing is te kostbaar);
- Niet verzekerd of op te vangen binnen budget in het jaar dat het risico zich voordoet.

Hiertoe zijn voor 11 concernrisico's schadescenario's uitgewerkt.

#	Risico
1	Renterisico → In enig jaar zal de rente op het aantrekken van vreemd vermogen nominaal 1% op jaarbasis hoger zijn dan de 4% waarmee in de begroting rekening wordt gehouden.
2	Deel klantenportefeuille gaat failliet → Wegens slechte marktomstandigheden gaat 2% van de klantenportefeuille failliet.
3	Falen Schermdam als gevolg van storm → Als gevolg van een maatgevende storm bezwijkt de Schermdam en is er schade aan andere infrastructuur.
4	Extreme weersomstandigheden → Zware najaarsstorm en een hoge waterstand beschadigen de infrastructuur en dijken van GSP

5	Onverwacht vervuilde grond → 10 hectare van de grond van GSP blijkt vervuild en moet gereinigd worden.
6	Ernstig milieu-incident → Ernstig milieu-incident bij onderneming in ons beheersgebied. GSP draait op voor opruimings- en saneringskosten.
7	Verontreinigde baggerspecie → Verontreinigde baggerspecie aangetroffen.
8	Aanvaring van een schip met de kade → Aanvaring van een schip van een kade. Schade is niet te verhalen.
9	Stortvergunning Eems wordt ingetrokken → Als gevolg van bezwaren van NGO's tegen de stortvergunning voor baggerspecie in de Eems kan GSP geen baggerspecie in de Eems storten.
10	Stremming haven door verkeerde aanwijzing verkeersleiding GSP → Door verkeerde aanwijzing van de verkeersleiding van GSP botsen twee schepen tegen elkaar.
11	Verzakking kade → Door een rekenfout of constructiefout verzakt een bestaande kade.

Doorrekening van deze risicoscenario's laat zien dat er een weerstandsbuffer benodigd is van € 26,3 mln..

C. FINANCIERING

Algemeen

De passiva kant van de balans van de gemeenschappelijk regeling Havenschap Groningen Seaports bestaat grotendeels uit gestort aandeelekapitaal en een lening uit hoofde van de inbreng per 1 januari 2013.

Er is geen zelfstandige financiering met vreemd vermogen voorzien. Wel speelt bij financiering het afgeven van garanties een rol. In de verzelfstandigingsovereenkomst is afgesproken dat de financiering en derivaten worden overgedragen aan Groningen Seaports NV. Deze portefeuille kan niet hergefinancierd worden zonder dat garanties worden afgegeven. In een borgstelling- en dienstverleningsovereenkomst hebben de GR en NV de afspraken hieromtrent vastgelegd.

De borgstellingsovereenkomst vormt de basis voor de borgstelling vanuit de GR ten behoeve van Groningen Seaports NV. Middels deze overeenkomst wordt de NV gereed gemaakt voor een zelfstandige financiering en is vastgelegd hoe de garanties van de GR kunnen worden afgebouwd en op den duur geheel kunnen vervallen. De afbouw en einddatum hiervan zijn vastgelegd in de borgstellingsovereenkomst.

Borgstellingsovereenkomst:

Op 14 juni 2013 is de borgstellingsovereenkomst getekend en daarin is de borging van de financiering tussen de GR en NV geregeld. In de borgstellingsovereenkomst is 80% van de financiering geborgd door de gemeenschappelijke regeling. In eerste instantie is uitgegaan van 100% geborgde financiering, maar ter voorkoming van staatsteun is het noodzakelijk om 20% van de financiering ongeborgd uit de markt halen.

Jaarlijkse rapportage:

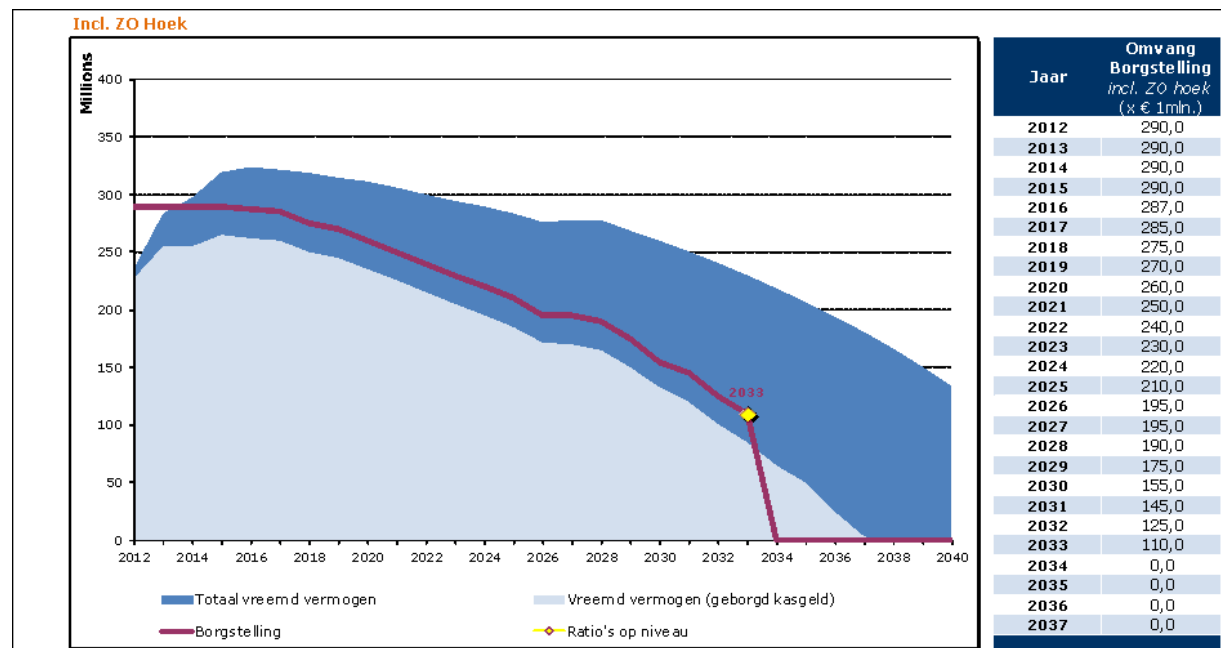
Groningen Seaports NV zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt, aan de GR Havenschap Groningen Seaports NV inzicht geven in:

1. De omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgstochtenplafond;
2. De aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die hergefinancierd moeten worden; en
3. De omvang van de geldleningen waarvoor door de GR borgtochten heeft afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR geen borgtochten heeft afgegeven;
4. De aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports NV aan derden zijn verstrekt.

In de borgstellingsovereenkomst is overeengekomen dat de bestaande leningen (economisch) vanaf 1 januari 2013 voor rekening en risico van Groningen Seaports NV komen. Ultimo 31 december 2014 is de juridisch contractoverneming van de kasgeldleningen nog niet gerealiseerd. Het Algemeen Bestuur heeft op 19 december 2014 besloten hiervoor tot uiterlijk 1 januari 2016 de tijd te nemen.

Borgstellingsplafond:

Op 14 juni 2013 is borgstellingsovereenkomst getekend en zijn afspraken gemaakt over de hoogte van het borgstellingsplafond en duur van de borgstelling, zie grafiek.

D. BEDRIJFSVOERING

In de GR Havenschap Groningen Seaports vinden, behoudens het optreden als aandeelhouder van de NV en verstrekken van de borgstelling, geen activiteiten plaats. De GR heeft dan ook geen personeel in dienst.

E. VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partijen betreft Groningen Seaports NV waar de GR Havenschap Groningen Seaports 100% aandeelhouder in is. De verkrijgingsprijs van de deelneming bedraagt € 198.056.000.

Daarnaast staat de GR Havenschap Groningen Seaports borg voor Groningen Seaports NV, zie paragraaf financiering. Periodiek wordt Groningen Seaports NV gerapporteerd over de ontwikkeling in de financiële positie en de ontwikkelingen van de vreemd vermogenspositie ten opzichte van de borgstellingscurve.

Groningen Seaports N.V.

Doel: *Groningen Seaports bestaat om verantwoord, integer en duurzaam de economische activiteiten en daarmee de werkgelegenheid te stimuleren in de havens, industrieterreinen en andere logistieke knooppunten die Groningen Seaports beheert of waar het de regie voert.*

Naam:	Groningen Seaports NV
Vestigingsplaats:	Delfzijl
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt:	<p>De vennootschap heeft als doel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens te Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen; 2. Het beheren ontwikkelen en exploiteren van niet havengebonden terreinen; 3. Het ondersteunen van de GR bij haar taken; en 4. Het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied; <p>Alles in de ruimste zin van het woord. Voorts heeft de vennootschap ten doel om door (nieuwe) vormen van financiering kansrijke ontwikkelingen in het haven-en industriegebied mogelijk te maken of te bespoedigen.</p>
Veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat GR Havenschap Groningen Seaports in de verbonden partij heeft:	Geen.

Eigen vermogen:	1 januari 2014:	€ 199.094.000
	31 december 2014:	€ 201.785.000
Vreemd vermogen:	1 januari 2014:	€ 244.381.000
	31 december 2014:	€ 306.935.000
Resultaat boekjaar:	2013:	€ 1.036.000

Behoudens Groningen Seaports NV heeft GR Havenschap Groningen Seaports geen andere verbonden partijen.

BEGROTING 2016

Begroting winst – en verliesrekening 2016
BATEN

Raambegroting 2016		
BEDRIJFSOPBRENGSTEN		0
TOTAAL OPBRENGSTEN (A)		0
BEDRIJFSLASTEN		
Overige lasten		2.685.000
TOTAAL BEDRIJFSKOSTEN (B)		2.685.000
OPERATIONEEL RESULTAAT (A-B)		-2.685.000
Financieel baten en lasten		2.419.400
NETTO RESULTAAT		-265.600

Algemene toelichting op de begroting 2016

Algemeen

De begroting over het boekjaar 2016 is opgesteld conform het Besluit en Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) .

Omzet

De baten bestaan uit rentebaten.

Bedrijfskosten

De bedrijfskosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor al vermelde grondslagen van waarderingen en aan het jaar toegerekend waarop deze betrekking hebben.

Resultaat deelnemingen

De deelnemingen worden gewaardeerd tegen de historische aanschafprijs dan wel tegen lagere marktwaarde. Deelnemingen worden in de jaarrekening opgenomen vanaf het moment van verwerving. Dividenduitkeringen uit hoofde van de deelneming wordt in het resultaat opgenomen.

TOELICHTING RAAMBEGROTING 2016 - BATEN

Raambegroting	
OVERIGE OPBRENGSTEN	
TOTAAL OVERIGE OPBRENGSTEN	0

TOELICHTING RAAMBEGROTING 2016 - LASTEN

OVERIGE LASTEN	
Dienstenvergoeding	2.610.000
Accountantskosten	15.000
Secretariaat- en beheerskosten	60.000
TOTAAL PERSONEELSKOSTEN	2.685.000

De dienstenvergoeding die jaarlijks door de GR aan Groningen Seaports N.V. is verschuldigd voor de werkzaamheden zoals omschreven in de Dienstverleningsovereenkomst zal jaarlijks vooraf door de GR en NV in onderling overleg worden vastgesteld, met als uitgangspunt dat de vergoeding gelijk zal zijn aan de integrale kostprijs van de door Groningen Seaports N.V. te verrichten diensten, vermeerderd met een jaarlijks vooraf door de GR en NV vast te stellen winst- en risico-opslag.

FINANCIËLE LASTEN	
Rente lening van GR aan NV	660.000
Rente (safe harbor) borgstelling GR	1.950.000
Rente deelnemers gemeenschappelijke regeling	-190.600
TOTAAL FINANCIËLE LASTEN	2.419.400

De rente baten lening van GR aan NV bestaan uit 3,0% (2,2% + 0,8%) vaste rente (waarvan 80 basispunten safe harbor premie)

De rente safe harbor borgstelling GR bedraagt 80 basispunten over de geborgde kasgeld lening.

De rente deelnemers betreft een rentevergoeding welke jaarlijks aan de deelnemers in de GR wordt uitbetaald.

MEERJARENRAMING 2016 – 2018

Meerjarenraming 2016 - 2018	2016	2017	2018
OVERIGE OPBRENGSTEN			
Overige Opbrengsten	-	-	-
TOTAAL OVERIGE OPBRENGSTEN	-	-	-
OVERIGE LASTEN			
Dienstenvergoeding	2.610.000	2.520.000	2.450.000
Accountantskosten	15.000	15.000	15.000
Secretariaat- en beheerskosten	60.000	60.000	60.000
TOTAAL OVERIGE LASTEN	2.685.000	2.595.000	2.525.000
OPERATIONEEL RESULTAAT	2.685.000-	2.595.000-	2.525.000-
FINANCIELE BATEN EN LASTEN			
Rente lening van GR aan NV	660.000	660.000	660.000
Rente (safe harbor) borgstelling GR	1.950.000	1.860.000	1.790.000
Rente deelnemers gemeenschappelijke regeling	190.600-	190.600-	190.600-
TOTAAL FINANCIELE BATEN EN LASTEN	2.419.400	2.329.400	2.259.400
NETTO RESULTAAT	265.600-	265.600-	265.600-

Toelichting Meerjarenraming 2016 – 2018

De kosten voor Dienstenvergoeding en de opbrengsten Rente lening van GR aan NV en de Rente (safe harbor) borgstelling GR, zijn overgenomen vanuit het Financieel Meerjarenplan 2015-2019 van Groningen Seaports NV.

De accountantskosten en de beheerskosten zijn voor de jaren 2016 – 2018 gelijk gesteld.